

Latweeschu Awises.

61. gada-gabjums.

Nr. 8.

Treschdeenā, 24. Februari (8. Merzā).

1882.

Redaktora adrese: Pastor S. Weide, zu Neuhausen pr. Schründen, Sturland. — Ekspedizija Beshorn Iga grahmata-bohdē Zelgawā.

Mahditajs: No eefschemehm. No ahriemehm. Wisjannafahs sinas. Zars un dreijmanis. Par prezeschanohs. Par kashahm. Slepawiba 1. Februari. Beshstule no Demeres juhmalas. 3. wehletaju klasē eezelti 2c. Ne-ahsmiristamas stundas. Drupas un drufas. Atbildes. Sludinaschanas.

No eefschemehm.

Behterburga. Welkesu papihru zena drufku pa-augstinata wifās 25 schkirās. Senaf semalahs schkirās welkesu papihris maksaja 5 kapeikas, un augstakahs — 50 rubku; turpmak turpreti semakā zena buhs 10 kapeiku un augstakā 54 rubki. — **Behterburgas eefschpilschta** 15. Dezemberi p. g. skaitija 21 tuhst. 51 mahju ar 861 tuhst. 920 eedshwotajeem, tā ka eedshwotaju skaits no 1869. gada audsis pa 29 proz. Ja peeskaita klah tohs 4 ahripilschtas apgabals, kuru eedshwotaji nemti pehz 1869. gada sinahm, tad Behterburgai pawifam 927 tuhst. 467 eedshwotaji. — **Par meschu departementa direktoru un meschu eerehdnu inspektoru eezelts lihdschiginigais wihze-inspektors, ihstenaiss schtahtsrahts Kampioni.** — **Leetu-prateju komisija** 11. Februari Behterburgā atkal sapulzejahs deht jautajuma pahspreeschanas par kauschu prohjam-eeschanu, few zitur melleht mitekli. — **„Gološs“ sino**, ka waldiba nospreedusi, schogad nemt buhweschana schahdus dselszelus: Zekaterinburgas-Tjumenas, 310 werstes; Doneza ohglu dselszelam schahzetu; dselszetu us Zeltonas un Berekopas fahls-esareem un Rijewas-Biasmas dselszetu, pawifam 1000 werstes.

Zelgawa. Kursemes zentral-skaitischanas-walde 9. Februari nospreedusi, tā „Mit. 3tga“ sino, eefschleetu ministerim eefneegt sikhu preeschlikumu par kauschu skaitischanas turpinaschanu Zlufstas aprinki. — **Zelgawā schinis deenas** sagti palihduschki kahjās, un wehl sohti nekaunigi tehwinī, kas neko dauds nebihstahs pat no deenas-gaismas. Tā 8. Februari, Konstantina eelā, Wieses namā, sekretera atraitnei Schiemann kundsei, kamehr pati nebijusi mahjās, issagtas daschadas sudraba- un selta leetas, drehbes un wescha; 13. Februari atkal, pulkst. 7ōs wakarā, Paleijas eelā, v. Roszialkowska namā, is wirskohlotaja Dr. Detlossa Iga dshiwokka issagtas sudraba leetas, nehdogi un 50 rubku naudas, un 14. Februari, starp pulkst. 6em un 7em wakarā, Swehtes eelā, Jürgens'a namā, musikas-kohlotajai Rink kundsei issagtas dauds sudraba- un selta leetu, tā ari daschadas drehbes. Sagti wifās trihs weetas no sehtas pufes eetikuschki dshiwoktōs. Polizeja gan nopeetni dsen sagteem pehdas, bet lihdschim wehl bes fefmehm. — Ari Zelgawas apfahrtne us laukeem mas drohschibas; tur faimneekem pehdigais pohsts aifirgu-sagteem. Behdigā laikā wairakeem aifbraukti jeb aifjahiti pa weenam jeb wairak lohpineem. — **Zelgawas Latweeschu beedriba** peektdeen, 19. Februari, noswineja fawus gada-swehtkus; bij dseedaschana, gohdameelasts, teatera israhdischana un balle. Teateris bij schoreis wahjak apmeklehts; balle turpreti peetezegi. Teateri israhdijska flatu-lugu „Selta femneeks“; spehlehts tika, wispahrigi nemoht, labi.

No Zelgawas apgabala. Lihds Februara mehnesim seemas tā ka nemas; ne-atminams, kad tahds laiks buhtu bijis. Pilschetas apfahrtnes eedshwotajeem, kur wiswairak zaur schahda, tahda materiala peeweschanu seemas laikā pahrtel, tagad pa dafai rohklas jatura flehpi, jo ar rateem par dauds slihta pabraufschana. Ir mallas andelwaneem fawas raises. Salihgto malku gruhiti pilscheta eewest; un ja kahds wed, tad prafa par dauds augstas zenas.

Is Falzgrahwes. Nakti us 3. Februari nodega Falzgrahwes muischas rija jeb schkubnis. Sadega ari dauds nekultas labibas, lohpu ehdamais, maschines un wifs, kas tur ween bij usglabahts. Skahde sneedsahs pahri par 10 tuhst. rubl., no kam ne pufe nebij apdrohschinata. Ka uguns ir peelaista, to leezina tas, ka durwis

bij wehja pufe uslaustas un tad aifdedsinahst. Uguns isplatijahs ar ne-apraktamu ahtrum, tā ka nebij nekas glahbjams. Preeksch tam bij pagasta-walde dabujusi neparaktitu wehstuli, lai iswahk fawus papihrus un naudu no muischas, un ari muischas arendatoram bij rakstihst, lai nepatura tagadejo wagari, zitadi muischa degchoht. Arendators til pehrn atnahza Falzgrahwē, un naw ne ar faweem kalpeem, ne ari ar kahdu zitu zilweku eenaidā. Wagars ir jau senaf nodewis teefahm diwi flehts-saglus, no kureem weens tapa aifshuhtihst us Sibiriju un ohtru preeksch ne-ilga laika islaida is zeetuma. Atreebschana bij nodohmata wagarim, lai gan ta aifnehma pawifam zitu. — Bet mihlestiba steidsahs sneegt tam palihdfigu rohku, ko besdeewiba bij darijusi nelaimigu. Leel- un masgruntneeki un mahju faimneeki is apfahrtnes peenehma laipni arendatora lohpus un fohlija tohs ismitinaht. Apfahrtneee semneeki ari noscheloja, ka lohpi til ahtri aifdohti prohjam. Wini efoht zerejuschki sadabuht til dauds ehdamā, ka lohpus buhtu warejuschki ismitinaht un kungam buhtu atlizees peens un mehpli. Tas buhtu, sinams, gan labaki, bet kas lai tahdā brihdi dohmā us to, kas ir labaks; wairag nemt par labu wifu to, ko mihlestiba pasneeds.

Klopmanu-Wirzawas sudmalās, tā dsirdams, efoht notizis breefmigs atgadijeens, kas wifu sirdis pilda ar schaufschalahm, jo kahds meldera-sellis smehejis sudmalu kemmes un kemmes sohbs aifkehris wina kaschoka peedurkni. Gan rahwis ahra, bet nekā; sudmalas bijuschas pilnā eeschana, ta ka nelaimigais eerauts eefschā un pawifam tizis samalts.

Is Jaun-Auzes, Zukuma aprinki, „kahds Jaun-Auzneeks“ mums pasneeds schahdas sinas: Skohlas buhweschana tas apgabals ir spehris labus fohtus us preekschu. Bet zeen. sinotajs noschelo, ka daschi wehl par dauds mihlejoht krohgu dshiwī. Pat daschi wezaki fawus behrus nemoht lihds us krohgu, kaut gan tas zaur likumu aifleegts. Behledamees, ka schai sinā gaisma arween wairak isplatitohs, „kahds Jaun-Auzneeks“ zere, ka jaun-eezeltee kreetnee amata-wihri schai nebuhweschana stahfees pretim.

Is Leel-Platonēs. Wehl arweenu deenas ihfakas un naktis garakas. Tā tad blehscheem ihstais laiks. — Wairak apgabals dsirdams, ka sagti beeschi ween strahdajohk fawu nedarbu. Muhfu pagastā ghja puslihds labi. Tē isdsirscham, ka Ir..... mahju faimneekam issagta wifa wescha. Behz kahda laizina dabunam sinah, ka R. mahju faimneekam issagtas sohjis. Un muhfu keegelu-zepleneekam ne sen issagti diwi sirgi is ar steeni aifshleghita stakka. — Gan fkehjuschki un mellejuschki, bet lihdschim bes fefmes. Tas atghadina ifkattram, kam fawa mantiba ruhj — tureht jautras waktis.

Leel-Platonēs; —el.

Zukuma budscheta preeksch 1882. gada eenehmumi aprehkinati us 10 tuhst. 179 rubl. 69¹/₂ kap. un isdewumi us 10 tuhst. 161 rubl. 40 kap.

Weshstule is Durbes. Durbeneeki un mehš winu kaimini tohpam tagad, gohds Deewam, garigi deewsgan labi apkohpti. Durbe atrohnahs weena elementar-kohla, kura lihdschim kreetnis un usti-zigs kohlotajs, Schāsera Igs, mums wifseem par swehtibu strahdaja. Behrnajā gadā, mums wifseem par leelu schehlumu, tas muhs atstahja un aifghaja us Leepaju; tagad wina weetu usnehma Schilling Igs, kas lihdschim Zukumā kohlotaja amatu bij strahdajis. Lai Deews ari winam palihds no mums mihlestibu eemantohk, ko gan war zereht.

Bes schihs tur ari wehl ir 2 masakas eefahkuma kohlas un weena kirspehles basnija, kura Deewa wahds katru swehtdeen skaidriteel mahzihts un pee sirds likts. Lai nu gan swehtā Deewa wahda

fehla pee mums til bagatigi teef issehla, tomehr ar skumjahm jaleezina, la ta eefsch daudseem no mums naw labu semi atradust. To mums skaidrafi peerahdihs schee nedarbi, par lo deemschehl kristigam zilwekam apdohmajoh, daudreis gruhti janopuhfchahs. — Gandrihs latru swehtdeenu pehz deewakalposchanas, daschu reiffi ari pascha spre-dika laika — daschi no muhsu draudses-lohzeekteem sawas galwas par dauds eefilda, strihdahs, laujahs un pat ar afins-isleeschanu scho dahrgo laiku pawada, la daudreis meesta preekschneezibai pee apmeerinaschanas janahl un drohscha weetâ ja-eeleef, fur lai schee besdeewji sawu flurbu nogul un sawas dufmas sawalda.

Tapat ari notika pagahjuschos Seemas-swehtkôs, ohtrâ deenâ. Bar to laiku daschi bij schenki sawas galwas eefildijuschi un schluschi latru zilweku, kas par eelu gahjis, lamah un fift. Tâ kahdu no Durbes nama-ihp aschneekem, lam trahpijees garam eet, ari gribejuschi sawôs nagôs dabuht; tas tilai zaur behgshanu no wineem tizis wafâ. — Weidscht tal tika sakerti un zeetumâ salikti. — Râ dsirdeju, efoht bijuschi E—feneeku un E—d—neeku puifchi. Teem eewainoteem wini bij pehz ismaksajuschi un salihguschi, bet, la dsirdams, us preekschu peefohlijuschi par sawu nomakfato naudu winus zeetaki un gudrafi ispehrt.

Lai gan muhsu mahzitaji schohs nelabohs darbus sawôs spre-dikôs arweenu norahj, tomehr wahrdi lihds schim ir palikuschi daschu brihdi bes sekmes.

Behlejams buhtu, la muhsu Durbes meesta preekschneeziba scho leetu wairaf eewehrotu un pret to stingrakus fohkus spertu, nekâ lihds schim; warbuht la tad laimetohs scho nekahrtibu dauds-maf apspeest.

Behlesim laimi, weselibu un Deewa palihdsibu Durbes jaunapstiprinatam schogim J. Kasemann igam, lai winsch duhschigi waretu apkaroh scho tumfibas garu, kas muhsu laikôs til bahrgi plohsahs. Puhlesimees wisi ar saweenteem spehkeem tahdus netikumus eefsch kristigas draudses aprohschchoht, lai muhsu kristiga draudse un kristiga tiziba nepaleef neflawâ preeksch zitahm tautahm un zitahm tizibahm. — I — R.

Ji Behrkones no S. zeema. 9. Februari fainneeka M. W. kalps nobrauzis Leepaja, steegelus pahwest preeksch jaunbuhwejamâ fohlas-nama. Gar juhromali brauzoh notikufi negaidita nelaima. Prohti noslihjis schahdâ wihse: Bij nejauks laiks un kalps bijis freetni sagehrbees. Brauzoh, us redeles bohmu sehdedams, nokritis starp sirgeem un rateem, un grohschi aifkehruschees laikam tai puse, kas sirgus weda juhra, un ta tizis no wikneem noskalohts un prohjam aifneests. Ne schodeen wehl naw ismests ahra. Sirgi gan isgahja no juhra ar apgahsteem rateem ahra. Tee, kas no palatas braufuschi, gan steigufchees palihgâ, bet bijis par wehlu. Jo kalps P. Gaile jau bijis wilnds un glahbschana bijufi ne-eespehjama. Relaike apraud feewa un trahs behrni, kuri bes apgahdneeka palikuschi.

Kahds Behrkoneets, M. D.

No Baltaikeem. Kad „Awises“ lasam par relabeem dar-beem, tad ari mums Baltaike apgabalam ir dauds lo fuhdsetees par tehwineem, kas muhsu stuhri ar sagshanu breefmigi apstahjuschi. No Miketu laika schaldami — wehl Janwari strahdaja blehschu darbus. Uslausa diwi frohgôs stipras flehtis, dauds mantas lihds nemdami; tad trijas muischas stakus, fur labus sirgus un ratus aifbrauzja; weenâ muischâ pagrabu, tur labu teefu sweesta panehma. Kalpu un un puifchu un skohlu flehtis lausch un aifwed drehbes, naudu, galu, audeklus, tilai labibu nenem. Weidsamâ laika weenâ nedekâ pezas flehtis uslause. Daudsi raud pehz sawa trahjumina un Deewu lihds, la tumfibas darbi beigtohs. Neeens saglis naw nokerts, lai gan daschi pehdas lihds Aifputei dsinufchi, tomehr bes sekmes. — Muhsu dohmas gan ir, la tur ta manta nogrimst, jo tur daschi mahjoht par seemu, lam netihk strahdah. Ja waldibas to neliks wehra, tad nelaima nemitefees.

Kahds Baltaikeekes.

No Merzendorfes. Kad Deews muhsu mihlotu wego leeklungu bij isgahjuschu pawafar' zaur laizigu nahwi, la daschi „Awischi“ lastaji atzerefees, pee fewis aizinajis, tad wisi ar leelako wehribu sawas azis greesa us pehznahjeem. — No nelaike leeklunga trim dehleem, wezalkais usnehma muischas waldishanu, — un waram ar preeku leezinaht, la muhsu jaunajam leeklungam ta pati mihlestiba un palihdsiga rohla wifas weetâs preeksch mums Merzendorfeescheem, kahda ir tehwa laika bijufi. Nastas un gruhtibas atweeglinadams, jaunais leeklungus pagostam schinko il gadus malku preeksch fohlas-nama. Muhpejahs ari, la fohlas-nama blakus-ehla taptu ar schin-deku jumtu klahra un schinko wifus waijadfigus buhw-lohkus, kas

pee blakus-ehlas paleelinaschanas ir jo waijadfigi. Ar labem padoh-meem tas ikweenam stahw klahra un palihds, lam kas sawa weetâ un kahrtâ truhst. — Bar wifu scho un dauds zitahm nepeeminetahm labdarishchanahm un palihdsibas mehrkeem, pee kureem muhsu tagadejais leeklungus nopeetni strahdâ, tam laimi un sekmeschanohs wehledami, usfauzam: „Lai dsihwo muhsu leeklungus!“ E i c h b a u m.

No Ehrberges (Kurseme). Muhsu pagasts lohti mas teef laif-rakstôs peeminehts; tilai pagahjuscho gadu no wina pahri reifas dabujahm lahst. Seema, ak seema, fur gan ta ir palikuschi! Lai gan kahdu reiffi ir uskritufi masa kahrtina fneega, tad nemanoh ir atkal isputejufi. Seemas darbi wisi ir palikuschi nedariti. Saimneeki behdajahs, la schoseem no mescha pelnas nekâs ne-isnahkschoht; jo zitahm seemahm tee strahdaja un puhlejahs meschôs, zirsdami malku un bakkus un tohs iswedami, lai kahdu grafiti nopelnitu. Daschu seemu gandrihs gada makfashanas pa dakai no mescheem ween wareja eefiht. Bet deemschehl tas wairs ne-isnahks, jo faulite fahl jo deenas augstaki dohtees un seemai wairs ne-attaus pahr fewim waldih. Wisi baidahs, la tilai buhtu, ar lo renti pawafar' aifmaksah. Pagahjuschais gads mums nebij teizams. Ar wafareju waretum buht meerâ, bet maifite bij paknapa. Tapat ari feens bij mas pa-audsis. Sli-mibas muhs naw ne-apmekletus atstahjuschas, ihpafchi lakla-flimiba, kas jau daschu upuri ir pagehreju. Kahdam gohdigam fainneekam weenâ swehtdeenâ waijadseja diwi behrnius guldih wehfa semes fleh-piti. Wezakeem leelas behdas un frds-fahpes.

No weefigeem wakareem, teatereem un tamlihdfigahm sapulzehm efam gluschi flusu. Kahdus gadus atpakat tika pahri reifas teateris uswests. Laikam mas ruhmes deht schis flusums walda. Turpretim frohgi naw wis tufchi. Daschi wezaki fahl ari sawus behrnus pa frohgeem lihds wadaht, fur tee jau no masotnes dabu ar wifadeem netikumeem eepafihtees. Lai Deews dohd, la ar jaunu gadu daschas buhschanas paliktu labakas! Kahds Ehrbergeets.

No Kuldigas. Gandrihs wisi Latweeschu laifraksti ir nodru-fajuschi weetigâ „Anzeigera“ wehstijumu, la scheitan nakti us 20. Janwari kahdâ kauditoreja notikufi laufchanahs starp kristiteem un Schih-deem breefmigakâ wihse. Gewehrojoh Schihdu leetu Kreewijas eefsch-gubernâs, war drihs zeltees dohmas, la ari Kuldigâ buhtu prafta Schihdu waijashana eestahjusees. Bet ta tas ne buht naw, jo sadur-schanahs naw zehlfusees no wispahriga nemeera, bet tilai notikufi starp kahdahm, par dauds eefluschahm galwinahm, deht gohda aifkahrshana. Gribedams nowehrft greifas dohmas par Kuldigas sadstihwi, tureju par sawu peenahkumu, zihnina eemeflus isflaidroht. — Bal-deews Deewam, mums Kuldidsneekem meera faule it laipni smaida un muhs tuwaku mihlestiba un faderiba fildidama filda. — Kabilê ar jauno gadu eeradufchees it negaiditi weefi, prohti — sirgu-sagti. Krohtumuischas stalli tohs kalpi istrauzejuschi un gribejuschi kert, bet nebehndneekem isdewees aifschmaukt. Aifbehgdami tee eeflehguschi kalpus stalli, ta la nabadstreeem bijis zitur durwis jamekle. Diwi labakee sirgi jau bijuschi apschiroti un wifs gataws us aifbraufshanu. Tee paschi blehschi sawu tumfibas darbu tani paschâ nakti Wadinu mahjâs pastrahdajuschi ar jo leelaku sekmi. Gelausdamees stalli, flehti un wahgusi, tee issagufchi mahju gruntneekam labako sirgu, ratus un rihkus, netaupidami ari drehbes, ehdamahs un wehl zitas leetas. — Tagad dsird, la weens Semites meschafarges sirgu ar gandrihs wifahm sagtahm leetahm usgahjis turenês meschâ. Laikam gan sagti manijuschi, la dsineji teem jau us pehdahm un tamdeht aiflaidufchees lapâs. Lai daschi faka, lo fazidami, tomehr war gan apleezinaht, la blehdiba augdama aug. Starinsch.

Leepaja pehdejâ laika wairaf namu pahrdohiti, tamdeht la wiku ihpafschneeki nespehjuschi samaksah rentes par saweem parahdeem. Tagad, la „Lib. Ztg.“ fino, pehz Kursemes hipoteku beedribas usdewuma tilshohht atkal ta pascha eemefla deht 50 nami pahrdohiti. Schee nami atrohdotees pa leelakai dakai Demmes grunti.

Ji Zehstihm raksta „Ztgai f. St. L.“, la 1881. gadâ no Zehsu-Walkas semes-teefas hosteefai nodohas 331 kriminal-leeta un la zeetumâ bijuschi 201 arestants. Nosohditi tika: pee sohda-dar-beem kalnraktuwes 3, us nosuhthshanu Sibiriâ 1, arestantu rohtas 31, darba-namâ 14, sohda-namâ 2; 128 strahpes deht tureti zeetumâ un 34 sohdiiti ar masakahm strahpehm. — 15 leetas teefaja laupishanas un usbrufshanas, 186 schahdsibu un 53 sirgu-sahdsibu deht.

Wesenbergas apgalâ stipri wehl plohsahs bakas, pagehredamas leelus upurus. Tâ par peem. Tolkas muischas pagasta-flohla flehgta, tamdeht la no 38 fohleneem 18 bij safirgufchi ar bakahm.

Maholmas draudse wifas fshohlas flehgtas Nowemberi un Dezemberi. Tapat breefmigi balas plohsijuschas Katarinas draudse.

Schantu aprinki. Kurfchanu pasta-kantori ilgaku laiku jau manitas palaktaititas pasta-markas. Pehdigi tadschu isdewees usdabuht scho marku fabrikantu. Kurmanu meestina pee kahda Leona Bartoschewitscha atrada formu, ar ko spehja taifihit tahdas markas.

Masflawa. Krohneschanas-swehtki, kuzi, ka nu fino, buhschoht 22. Augusta, willschotees weselu mehnesi. Wifas suhtneeziabas is Pehterburgas us teem pahrwillschotees us Masflawu. Baijadfigahs ruhmes fagahdajoht jau tagad; jo schahm waijag buht leelahm un krahshuahn, tamdeht ka suhtneeziabas dohs leelas balles un zita zitu raudsifees pahrspeht. Winau waldebahm, sinams, tas maffahs dauds naudas.

Rasanas gubernâ, Spasflas aprinki, kahds puika greefis kauschu wehribu us fewim zaur to, ka nesie stipru, beesu bahrsdu. Senal wina turejuschi par tahdu wezu punduriti, bet kad wina tehws nupat to nodewis fshohla, tad wisi isbrihnejuschees, jautadami, ko tad wezs, bahrsdains wihriusch daroht fshohla. Puika ir no weseliga auguma, un kas no fshohlas-beedreem usdrohschinajahs winau peeshoht leelshs bahrsdas deht, tas lai fargajahs no wina masajeem kulakeem. Tehws nodohmajoht fawu brihnuma-behrnu pamasara nowest-Masflawa us istahdi.

Rijewa. 10. Februari, ka „Sara“ fino, Michailentas stanzija notika sadurschanahs starp diweem pretschu-brauzeeneem, pee lam 3 lokomotives, 3 peelahdefi un 2 tulschi pretschu wagoni fadragati. Gruhti eewainohts ir kahds kurinatajs. — Nakti us 10. Februari stiprais wehsch Kriwanas stanzija fagrahba brauzeenu, fastahwofchu is 24 wagoneem, un 4 werstes to atdsina us Rijewas pusi, lihds pehdigi nonahza kahda peekalne, kur augshâ newareja tift.

Samaras pilsehta fasnidsis un saputinahs tif dauds sneega, ka schauras eelas tas sneedsahs lihds pat jumteem un ka turp newar notikt neweens pasts, neweena fina; titai tahs walodas ispauduschahs, ka starp Morschanku un Sifranu 3 deenu laika eefniguschi 5 pasascheeru- un 3 pretschu-brauzeeni.

Ari Drenburgâ Janwara beigâs bijuschchi leeli sneega puteni ar 20 grahdu aufstumu, zaur ko dauds kauschu aishghjuschi bohja. Wesfela Kirgifu familija, fastahwofcha is tehwa, mahtes un 3 behrneem, puswersti no pilsehtas fawâ telti atrasta nosalusi.

No ahrsemehm.

Wahzija. Generalis Stobekews, no Parises greefdamees mahjâs us Pehterburgu, brauzis pahr Mincheni un Wihni, un ne wis pahr Berlini. — Kreewu suhtnis Parise, firts Orlows, ap scho laiku mehds is gadus us kahdu laiku pahrbraukt mahjâs us Kreewiju. Ta tas ari tagad dewees zela un nonahzis Berlinê. Te tam bijuschas farunas ar Bismarku, un ari no keisara Wilhelma tas tizis peenemts.

Austrija. Pahr Dalmaziju, kuras deenwidâs ari walda ne-meeri, waldba isfludinajusi us 4 mehnescheem kara-teesu.

Franzija. Ministerija nospreedusi zelt tautas-weetneeku sapulzei preekschâ schahdu jaunu lifumu par ahrsemneeku israidishanu: Katris ahrsemneeks, kas Franzija par kaut kahdu pahrlahpshanu tizis apstrahpehts, turpma lai waretu tift israidihits, bes nelahdas tahstakas apspreechanas, zaur eekschleetu ministera pawehli; turpretim preeksch ne-apstrahpeta ahrsemneeka israidishanas lai buhtu waijadfigs wifas ministeru padohmes spreedums.

Anglija. Anglu juhwas-wirfneeks Scheins kohpa ar Amerika-neeschu leitnantu Schwatgu fametuschi naudu preeksch jaunâs ekspedizijas isrikhofchanas us seemeta pohlu. Ka sinams, lihds schim pehdejam wehl neweens kugineeks naw warejis notikt, kaut gan lohti dauds to mehginajuschchi. Ledus un aufstums lizis kugineekeem nepahrlahpjamus schkehrschlus. Zau miljoneem istehreta nauda preeksch ekspedizijahm us seemeta pohlu, un pulks kugu un zilweku zaur tahm gahjuschi bohja. Tagad nu augshminetee diwi wirfneeki grib mehginahit fahneegt seemeta pohlu ar gaisa-kugi! Tee grib wispirms nobraukt pa juhru us Patrikas salu, Amerikas seemelâs, un no turenâs laistees ar gaisa-kugi us seemekeem. Patrikas salâ nonahkuschchi, wini tur wispirms grib ustaisht dschwoktus, ka ari ehtas preeksch gaisa-balonu ustaisshanas, it ihpashchi balonu pildishanas ar gahsi. Tahstak tee grib ismekleht turenâs gaisa un wehja ihpashchibas, jo teem lohti swarigs sinahit, ka wehsch minetâs apgabalâs grohsahs. Ar scho ismekleschanu tee grib nodarbotees weselu gadu. Tif wasara 1883. gadâ tee nodohmâ ar trim gaisa-kugeem dohtees us seemeta pohlu. Katra gaisa-kugi jeb balonâ atradishotees trihs zilweki ar promjantu us fe-

schahm nedelahm. No isbraukshanas meetas lihds seemeta pohlam esohit 495 Anglu juhdses, un ekspedizijas isrikotaji dohma, ka tee ar labu wehju warehs nobraukt scho zelu 24 stundâs.

Egipte. Pah Egiptes jautajumu leelwalstis wehl naw taifjuschas fawu gala-spreedumu. Us Anglijas un Franzijas kohpraktu tagad Kreewu, Wahzu un Austreeschu waldebahs taifotees atbildcht un schim brihscham wehl wedoht fawâ starpâ farunas. Pa tam Egipte nelahrtibas wairojahs. Augstmanu sapulze arweenu stiprakti eejauzahs waldebahs leetas. Sino, ka atkal gaidama ministere pahrgrohschana. Kara-spehka partijas wadonis Arabi-Bejs, kas schim brihscham kara-ministeris, nu tiffchoht eezelts par ministere preekschneeku.

Wisjannakahs sinas.

Kreewijai ir pawisam 73 senatori. No scheem, ka „Pet. List.“ wehschi, esohit 2 pilni generali un 8 generaleitnanti; tee ziti 63 stahwoht waj nu ihsteno geheimrahtu waj geheimrahtu tschinâs; 67 dschwwoht Pehterburgâ, 4 Masflawâ un 2 Warschawâ. Winau alga sneedsahs us 504 tuhsti. 486 rubl. — Relaihes leelstirnes Marijas Nikolajewnas pili, ka „Now. Wrem.“ fino, griboht nopirkt preeksch Keisarikahs Augstibas, leelstirsa Alekseja Aleksandrowitscha. — F. Schnakenburga un beedra bankas-kantoris Pehterburgâ taifjis bankroti. — Schai bankai ari Nihgâ bij fawi agenti, kuzi nupat isfludinajuschchi, ka no agenturas atlahpuschees. — „Waldebahs Wehstnesi“ isfludinahs Wisaugstakais ufasis, ka pee Warschawas uniwersitetes dibinama profesora weeta preeksch Pohlu literaturas ar 3000 rubl. algas. — Generalis Stobekews 21. Februari pahrbrauzâ Pehterburgâ. Bahnusi bij lihds 100 personu sapulzejuschees un apswiezinaja Stobekewu ar flaneem urâ-fauzeeneem. Generalis laipni pateizahs, zepuri pajeldams. — „Waldebahs Wehstnesi“ fino par Trigona un beedru prozesh un kahdi sohdi peespreesti noseedsneekem. Pehz tam ir 10 personas noteesatas us nahwi zaur palahrschanu, un prohti: Michailows, Nikolajs Suchanows, Frolenko, Kolodkewitschs, Fajew, Smaljanows, Tetjorfa, Kletotschaitows, Sebedewa un Jakimowa. Pee gruhtheem darbeem kalnraktuwes us nenoteiktu laiku ir noteesati: Barannikows, Merkulows, Arontschiks, Morosows un Pruhshas pawalstneeks Mahrtinsch Langhans; pee gruhtheem darbeem kalnraktuwes us 20 gadeem: Trigona, Friedensohns, Slatopolskis un Lustigs, un pee gruhtheem darbeem fabrikâs: Terentjewa. Sohdi par Friedensohnu un Lustigu tifs listi Keisara Majestetei preekschâ zaur eekschleetu ministere, lai tohs tiftahit apschelotu, ka Friedensohns tiftu nosohdihts us 10 gadeem pee gruhtheem darbeem kalnraktuwes un Lustigs us 4 gadeem pee gruhtheem darbeem fabrikâs. — Kurfemes landtags par muishneeku preekschneeku eezehlis lihdschinigo bankas sekreteeri baronu Alfonso v. Heyking. — Masflawâ eewehrofti wiltigi pusimperiali, kuras laudis fauzoht par Anglu pusimperialeem. Pehz isflata un smaguma wini ne zaur ko ne-isschirotees no ihstajeem; titai flana esohit zitadaka. — Twailonim „Pehteris Leelais“, no Nehwales ar schpirtu brauzoht us Lihbetu, faluhsa welbohmis. Winsch ismeta enturus pee Dagas salas. Saudis demuschees malâ. No schejenes par asistenteem isbrauzâ twailoni „Peru“ un „Permes“. — Kad Anglu Tehninene, 18. Februari is Londones pahrbraufdama, dselzjeka bahnusi Windsorâ kahpa ratâs, lai waretu braukt us pili, kahds wihreetis isshahwa pistoli us majesteti. Neweens netika trahpihts. Schahweju, kas lohti nabadfigi gehrbts, polizeja tuhliit apzeetinaja.

Zars un dreijmanis.

(Watwisti no Mas-Sihlu jaimneeta.)

Katram, kas buhs bijis Pehterburgas skunstleetu usglabajamâ fahlê, buhs kritis azis kahds lohti flaisis krohna-lukturis. Schis lukturis ir taifihits jeb dreijahits is elsenbeina un us swaigsnes wihsli. Winsch ir lohti leels, ar 50 rohzinahm preeksch swezehm un eepreezina iflatru zaur fawu jauko iflatu. Katram wina apluhlojoht jaleezina, ka pee ta ir strahdajuschas kreetna meistera rohlas. Kad nu gribam sinahit, kas tad tas teizamais meisteris ir bijis, tad jawaiza gohdigais skunstleetu usglabajamahs fahles ustraugs un tas mums schita isstahstihis:

Pehteris Birmais, muhsu Zars, fawâ gruhitâ waldischanas laika ir dreijajis scho eewehrojamo leetu. Waldineeks buhdams, winsch ir wehl ismahzijeess skunstigo dreijmana amatu. Zil tas bij jauki redschit, kad Pehteris strahdaja ar uslohjitahm peedrohlnehm, preekschauts preekschâ un brihscheem ihso pihpiti smehkedams. Us abahm pusehm winam bij dreijbenki; pee weena strahdaja lohti isflawetâis dreijmanameisteris Andrejs Nartows un pee ohtra wina mahzellis Mikelis Kornarows. Abus Zars wareja labi eeredschit, — pirmo wina leelahs skunstes deht un ohtru padewibas deht. Mikelitis, ka augstais Zars mehdsâ daschreis wina nosaukt, prata Zaram ihsteni peeglauditees ka luteklitis. Winsch steidsahs Zara wahrdus us mata paklaushit un prata wisu isdarihit tschakli un Zaram pehz prahta. Tapehz Mikelitis

Zaram bij ee-audfis firdi. Mikelitit dohmaja, ka tai weetinâ bahrdſiba blakus mihleſtibai naw rohnama. Bet ar laiku Mikelitit dabuja pee-dſhwoht, ka Zars war buht ari lohti duſmigs.

Kahdu deenu eenahzſ darba-iſtabâ. Zars fazija: „Mikelit', fchê ir lohti ſiltſ un man ſtrahdajohſ ſweedri lihſt pahſ waigeem; tapehſ katrau reiſt, kad eenahku, nonem manu zepuri no galwas un palabini uſ fcho naglu.“

Mikelitit apſohljajſ Zara wehleſchanohſ iſpildihſt un ari riſtigi iſpildija. Bet weenreis, zepuri Zaram nonemoht, Mikelitit iſdewahſ ſlikti: — winſch bij ar zepuri lihſt ſakehriſ kahdu kuſchki matu un iſrahwiſ. Zars aiſ ſahpehm dikti eekleedſahſ un eerohzi paſehriſ, ko tureja weenadi ſew klaht, gribeja ar to Mikeliti ſiſt. Buhtu ſmagaiſ eerohziſ dabujis uſ Mikeliſchâ galwu nokriſt, tad, ſinamſ, Zara luteklitiſ buhtu bijis uſ reiſ pagalam. Bet Mikelitit, Zara nitnumu eewehrodamſ, behga un Zars dſinahſ winam palak; tâ gabja kahdu laiſzinu darba-iſtabâ no weena gala uſ ohtru. Beidſohſt Mikelitit lai-mejahſ zaur durwiſhm iſſchmuſt uſ eelu; winſch laida kahjſ wala, ko ſpehja. Zars tureja par nepeeklahjigu leetu, matu rahwejam tahlak dſihſtees palak, un greeſahſ duſmu pilnſ atpakal iſtabâ. Tani deenâ Zars wairſ aiſ duſmahm nepaſpehja neka ſtrahdahſt un dewahſ uſ ſawu pili.

Mikelitit aiſbehga pee kahda radineeka un tur paglabajahſ. No rihta winſch waiſzaja radineekam, ko gan Zars par winu dohmajohſ. Schiſ atbildeja:

„Eſmu par to klaufſchinajis un dabujis ſklaidraſ ſinaſ. Zars ir uſ Tewim beſ gala bahrgſ. Bakar, pehſ Zawas aiſbehgſchanas, winſch ir tuhliſt gabjſ uſ mahjam un tur aiſ nitnuma daſcham nerahtnim iſgehrejſ kaſchoku. Tagad ir fazehliſ kahjſ wifus polizifiſtſ, lai Tewi ker un winam nodohd, waj nu dſihwu jeb miruſchu. Ari ir iſſohljiſ atradejam gohda-algu. Tapehſ Tu newari fchê ilgal palikt, bet Tew jabehg prohjam, jo wini ſcheitan Tewi atratu un tâ muhſ wifus eegahſtu nelaimê.“

Mikelitit bij driſ apdohmajeeſ un fazija: „Eſ redſu, ka weenigâ glahbſchanahſ ir zaur behgſchanu. Dohdi man nudaſ, eſ behgſchu pat nahkofſchu nakti.“ Jo par deenu winam bij bail rahditeeſ, lai wianu neſakertu.

Kadineekſ winam tâ fazija: „Kreewu-ſeme ir deewſgan leela, un Tu wareſi labi apſlehteeſ. Kad buhſi kahdaſ 100 juhdeſ no ſcheijeneſ, tad neweenam nenahkſ prahtâ Tewi guhſtith un uſ Behterburgu ſuhſtith; jo kaſ tur ſweſchumâ ſinahſ, ka eſi Zaram matuſ rahwiſ. Schê Tew ir 100 rubku, ko eſmu eekrahjiſ; eſ ſinu, Tu man winuſ atdohſi, kad Tew laimeſeeſ eetikt kahdâ labâ weetâ. Deewſ lai nu Tew palihdſ pee Zawas apnemſchanahſ!“ —

Nahkofſchâ nakti bij leelſ wehſſch, tâ ka Mikelitit wareja labi behgt. Sawam radineekam pateizeeſ un no wina atwadijeeſ, Mikelitit dewahſ uſ Kadoga eſara puſi. Deenahm winſch flehpahſ ſchenkſ un naktihm gabja, zik ſpehja, uſ preekſchu. Tâ winſch ſaſneeſa pilſehtinu Wologdu. Pee pilſehtſ-waldſ winſch uſdewahſ par Alekſi Baldowitſchu un par bahra-behru; wezakt eſohſt uſ Sibiriju noteeſati un zekâ miruſchi. Winſch gabja namu no nama un melleja darbu. Neweena dreijmana toreiſ nebij wiſâ Wologdâ, pee ka Mikelitit buhtu warejis dabuht darbu. Tahdu ſmalku darbu, kâ Mikelitit prata, Wologdâ nemaſ neſinaja. Winam bij leelaſ behdaſ, jo neſinaja, ko eefahkt. Winſch bij palahweeſ uſ ſawu darbu un tomerhſ taſ nu neka newareja lihdeht. Beidſohſt winſch peekſthja pee kahda glahſneeka, gribedamſ iſmahziteeſ par glahſneeku.

Pa tam Behteriſ taſ Leelaſ bij ſeu peedewiſ ſawam luteklitiſ. Winſch tuhliſt no rihta aiſgahja uſ darba-iſtabu un meiterim Nartowam fazija:

„Taſ mulka ſehneſ man iſrahwa gandriſ wifus matuſ. Winſch laiſkam gribeja dſiht ar manim kahdu johku, kaſ nebij labi. Bet lai ir, kâ ir, tomerhſ winam labpraht eſmu peedewiſ. Eſ preezatohſ, kad winſch buhtu atkal ſcheitan. Appraſchnajeeſ pee wina radeem, kur winſch ir, un ſakti, meiter Nartow, ka winam eſmu peedewiſ un lai winſch nahk atpakal; wiſ ir atkal labi.“

Nartowſ palohzija galwu par ſihmi, ka grib to dariht. Swahrkuſ uſwilziſ, Nartowſ aiſgahja. Winſch teeſcham nogahja pee Mikeliſchâ radineeka un luhdſa, lai ſaka, kur ſehneſ paliziſ, un lai nahk atpakal, jo Zars winam wifur peedewiſ. Bet taſ leedſahſ, kruſtuſ meſdamſ, ka neka neſinoht. Winſch wehl fazija:

„Ko lai eſ ſinu par winu? Winſch laiſkam buhſ pee ſew padarijiſ kahdu launumu. Zuhſ jau ſineet, zik winſch bij lehneſ un bai-

ligſ. Winſch wareja to neezigako leetinu nemteeſ lohti firdi. Pa-teeſi, winſch buhſ poſtâ eeſtidſiſ, jeb ari buhſ jau miriſ!“

„Tahdeſ winſch bij gan!“ dreijmana-meiteriſ fazija behdigi un aziſ uſ ſemi noduhriſ aiſgahja. Winſch bij zerejiſ Mikelitiſ pee ſchi radineeka atrahſt, bet nu bij wiſſ beigtſ. Bahnahziſ, winſch iſſtahſtija wiſu, ko ſinaja, Behterim, kaſ, to dſurdedamſ, bij lohti behdigiſ un zepuri ſtumdija no weenaſ auſ uſ ohtru.

Wiſa polizeja tika no Behtera dſihſta ahra uſ wiſahm malahm, jaunekli melleht, un tam, kaſ winu atrohn, ſohlja leelu pateizibaſ algu; bet wiſſ bij par welti. Ari Wologdaſ polizeja dabuja pawehli; bet tur jau ari nekur nebij rohnamſ dreijmana-mahzekliſ Mikeliſ Kornarowſ. Jo kaſ wareja dohmaht, ka taſ nabaga glahſneeka-burſchiſ Alekſiſ ir taſ patſ, ko Zars melleja? Preekſch Behtera Leela bij un palita Mikelitit paſudis. —

Kad kahdreis atkal Behteriſ eenahza pehſ kahdahm deenahm dreijmana darba-iſtabâ, tad Nartowa meiteriſ winam praſija: „Kaſ nu buhſ ar to krohna-lukturi?“

„Mihſto Nartow, Mikeliſchâ deht man ir wiſſ preekſ uſ dreijſchanu beigtſ. Man wehl buhſ daſchſ behdigſ ſtundaſ, lamehrt neſtinu, kâ tam ſehnam klahjſh un kur winſch ir.“

Meiteriſ Nartowſ rauſtija plezuſ un Behteriſ ilgu laiſu wairſ nemaſ eekſch dreijmana darba-iſtabaſ nerahdijahſ. Eikahſ, ka winſch bij atſtahjiſ dreijmana darbu un nekad wairſ nedreijahſ. Meiterim Nartowam taſ ari nedarija preeku. Winſch weeneſ newareja dreijahſ, jo winam truhta darba-beedra. Ari winam wiſſ preekſ uſ dreijſchanu bij ſudis. Stundahm winſch wareja ſehdeht un dohmigi zaur lohgu luhloht. Tâ bij pagahjuſchi daſchi mehneſchi behdaſ un ſird-ehtſ. Kahdu deen', kad Nartowſ atkal ar behdahm puhlejahſ — dohmadamſ pee Behtera un Kornarowa — kahdeſ poſtiljonſ pee wina nama peebrauza un kahdu rulli un wehſtuliſ pee wina eeneſa, fazidamſ: „Taſ ir iſ Wologdaſ gubernas!“

Nartowſ iſſauza brihnidameeſ: „Taſ ir Mikela Kornarowa rohkaſ-raſtſ!“ Winſch wehſtuliſ ahtri attaiſjiſ laſija:

„Mihſto meiter Nartow!“

Newareju nozeeteſſ pee Zuhſ neraktijiſ. Eſ ſinu, ka Zuhſ ilgojateſſ dabuht ſinaht, kur eſ eſmu un kâ man eet. Eſ eſmu ſchini tahlumâ darbu un maiſi atradiſ, kaut gan ne ſawâ amatâ, bet zita. Eſ eſmu tâpat darijiſ, ka muhſu leelaſ dreijmana-meiteriſ Behteriſ — no kugu buhwmeeſtera dreijmaniſ tapdamſ; no dreijmana amata eſmu eeſtahjeeſ glahſneeka amatâ. Mahku jau glahſchu darbu kreetni ſtrahdahſt un par walas-brihſcheem nopuhlejoſh ar dreijſchanu. Par ſihmi eſmu ſcheit weenu needri klaht lizis; to krohpi eſmu dreijajiſ iſ elſenbeina. Ta ir preekſch muhſu wirſmeiteriſ Behtera; lai ar to winſch muhſu darba-iſtabâ pahrmahza turpmaſ tohſ nerahtnigohſ mahzekkuſ, tad winam nebuſhſ pehſ ſawu eerohtſchâ jaker un japadara nelaimê.

Man zitadi eet labi. — Zuhſ newaiſag augſtai Majeteſtei fa-zihſt, ka ſchi needre iſ Wologdaſ gubernas nahkufi, jo eſ gribu ſcheit palikt nepaſihſtſ wiſu muhſchu.

Paleeku, Zuhſ un wirſmeiteriſ Behteriſ augſti zeenidamſ un no ſirdeſ mihledamſ, taſ aiſbehgſchahſ mahzekliſ.“

„Taſ ir teizami,“ Nartowſ nurdeja, „tê buhſ Behterim ko preezateſſ.“ Winſch ſalohzija wehſtuliſ un ſteidſahſ tuhliſt pee Behtera.

Zars bij apkrauſt ar waijadſigahm walſtſ dariſchanahm, bet tomerhſ lika eenahkt no wina gohdâ turetam dreijmana-meiterim. Winſch dſurdeja labpraht dreijmana wahrduſ un laſija ar preeku Mikeliſchâ wehſtuli. Tad winſch fazija:

„Eſ preezajoſh lohti, ka Mikelitit ir wehl dſihwſ; winam janahk tuhliſt uſ Behterburgu un ja-eeſahk ſtrahdahſt. Nakſti winam to, Nartow. Man buhſ preekſ winu atkal redſehſt un gribu gahdahſt par wina nahkamibu. Nakſti winam ſklaidri un wiſu. Tuhliſt nakſti! Eiklihdſ no wina atbilde buhſ atnahkufi, tad nekawê, man to dariht ſinamu.“

„Dariſchu tuhliſt un ar preeku, augſtâ Majeteſteſte,“ Nartowſ palohzidameeſ fazija un no Zara atwadijahſ. Bet weeneſ buhdamſ, winſch apakſch ſewiſ dunduroja: „Labaiſ Mikeliſ pateizahſ wiſeem ſwehteem, ka ir dabujis iſſprukt Zawai bahrdſibai.“

Zars lohti preezajahſ par to needreſ krohpi, ko Mikelitit bij dreijajiſ. Bagahja labſ laiſk un Mikeliſ wehl ne-atbildeja. Zars arween praſija Nartow meiterim, waj Mikelitit naw rakſtiſ, un iſ reiſ waijadſeja atbildeht, ka naw rakſtiſ. Bet ilgi gaiditâ Mikeliſchâ atbilde atnahza un dreijmana-meiteriſ wareja doht Zaram ſchahdu ſklaidribu:

„Augstā Majestete, Mikelišča atbilde ir nāksu un wīnsch leet Zums fajht, ka winam ari tur labi patihkoht, kur wīnsch ir, un wīnsch newehlotees ar fawu pascha taisitu needri eepashtees — tas ir wīnsch negrib dabuht pehreena. Tamdeht laikam wīnsch gan nenahf-schoht us Behterburgu atpaht.“

Behteris pabahrgi atsazija: „Nu, manis deht, lai wīnsch tad ari paleef wīsu muhschu par nabaga glahsneeku. To krohna-lukturi es nu pats beigfchu taisiht, jo nu sinu, kà Mikelitim klahjajs, un ar to waru apmeerinatees. Schodeen eefahfchu!“

Behteris tureja wahrdu, un tani paschā deenā wīnsch atkal drei-jaja. Lukturis pehz kahdahm deenahm tapa gataws un ir pateefi tahds, kahds ween war buht. Bet Mikelišča needre wehl nebij apmeklejusī neweenam muguru un tamdeht winai wehl nebij dohts wahrds. Bet us tam winai ari nebij pahraf ilgi jagaida. Behtera wirskuf-nas-meisteris bij pirmāis, kas dabuja ar to needri eepashtees un winai buht par pirmo kuhmu. Tas notika tā:

Zars mehdsā pehz Holandeeschu wihses fweestu un feeru pehz-pusdeenā baudiht; ihpaschi winam patika Limburgas feeri. Kahdu deenu tika atkal tahds feers likts us galdu, kas bij Zaram lohti gahrds. Wīnsch pats ar fewi runaja: „No fchi feera es gribu ehst lihds beidsamai drumflinai. Bet kà lai to eefahfu, lai schis eegreestais feers atkal tahds pats — tik dauds kà tagad — teef man likts preefchā? Deenesta-kaudis mehds wīsu apbruhleht, ko ween nonem no galda.“ Pehz ne-ilgas apdohmaschānas wīnsch iswilka is kabatas zellstoku, ko arween nefa klahf, kà jau kreetnis meisteris, un ijnehrija gahrdo feeru, kabatas-grahmatinā eefihmedams.

Tuhlit pehz tam cenahza Beltens, wirskufnas-meisteris, traufus no galda nonemt. Zars winam usfauza: „Dsirdi, Welten! Scho feeru rihtdeen atkal Dew buhs likt us galdu, kahds ir! Ne-aismirsti!“

Weltens palohzījajs, un ar to bij leeta schim brihscham nobeigta. No rihta atkal feers pehz pusdeenās tika uslikts us galdu, kà jau Zars bij pawehlejis; bet Behteris, feeram azis usmetis, gribeja aif dufmahm plihst, jo no feera knapi tik wehl bij puse atlikusi. Tamdeht Behteris dufmu pilns par tahdu nekahrtibu uskleedsa breefmigi:

„Welten! kas tas ir? Kà tas nahkajs, ka no fchi feera tik mas atlizis?“

Weltens, kas dohmaja, kà feers tahds pats ir, kà wakar bijis, nefa launa nesinadams, drohschi fajija, plezus raustidams: „Es ari nesinu, augstā Majestete, kà tas ir nahjis. Es ne-esmu to feeru mehrojis; esmu winu kufnā tani paschā weetā nolizis, kur arweenu.“

„Tā?“ Behteris prasija wehl jo nifnaks tapdams. „Tu ne-efi winu mehrojis? Bet es esmu winu mehrojis. Wakar bij 14 zellas un schodeen ne pilnas septinas! Tē Tu wari redseht, kur es fawā kabatas-grahmatinā esmu peefihmejis. Wakar bij 14, schodeen ne septinas! Waj Dew nefajiju, lai Tu man winu atkal tahdu leezi us galdu, kahds ir? Pagaidi! Es Dew mahzischu manas pawehles ispildiht! Tu dabusi no manim atzerefchanahs sihmi!“ Un ari tuhlit Mikelišča dohta needre danzoja pahf Beltena muguru. Us tam nebij Weltens fataisijees un fauza gwallas, un keisara faime to isdsirdusi, faskrehja flatiht un tika pahfleezinata, kamdeht tā noteef.

„To leelat wehrā!“ Zars fauza us wiseem. „Schi needre teef nu fawta „Welten“, un katriš no Zums, kas ween eedohmasfees nashcheht, dabuhs nahft ar „Welteni“ draudfibā!“

PeHz tam Zars noschdahs it rahmi pee galda un ehda ar gahrdu muti. Ka nu feers netika wairs aistiktis no diwlahju pelehem, bet tahds likts us galdu, kà nonemts, to gan war katriš dohmaht.

(Turpmat beigums.)

Bar prezeschanahs.

Bee zilwekeem ir radees schis fakams-wahrds, ko beeschi ween mehds dsirdeht: „Prezeschanahs ir zilwekam leelakā laime, jeb ari nelai-me.“ Ka tas tā teescham ari ir, to mums peerahda iddeenischlee laulato draugu peedfihwojumi. Teescham prezeschanahs ir zilwekam leelakā laime un ari war buht leelakā nelai-me. Bet mehds sinam, no nelai-mes katriš mehds laizitees; neweens negrib nelaimē krist. Katriš meklē laimi; bet dascham laimi meklejoht nelai-me it nemanohf eefprauschahs rohlās, mahjās, wifā buhschānā un pat beidsohf paschā firdi. Katriš, kas prezahs, dohmā, kà wīnsch jeb wina nu ir atradufchi fawu wisleelako laimi, bet dascheem pehz japeereds, kà ir slipri wihlufchees —: laimes weetā nelai-me fawus dihglijchus ir likusi eefschā, un no masas nelai-mes isaug arween jo leelakā nelai-me un galā pahf-

wehrschahs par pohstu. Kà tas noteef un ir? — Us tam mums naw gruhti atbildeht. Schinis laikds jo dauds wairaf tas ir japeedfihwo, kà zilweki nelaimi apprezejuschi, un tas noteef mantas jeb bagatibas deht. Bezds laikds, kur zilweki mehdsā fajht: Manta bes mihlesti-bas nenes laulato draugu starpā labus anglus, bet nelaimi un pohstu, — tad zilweki bij dauds laimigaki, kà tagad. Tagad leelakā daka apprezahs tik aif mantas fahribas ween, bes kà fawu draugu mihletu. Lauliba ir fwehta faite. Kas laulibu tā war tureht par weenaldfigu, tam no laulibas ari newar nekahda fwehtiba rastees. Bee mums kri-stigās tijibas lohzeekem nu jau tāpat fahf tahds eeradums fawu spehfu peenemtees, kà Schihdeem, kur bruhfgans ar bruhfes wezakeem nolihgt, zil krohna-naudas dohs lihdsā un tad tik apfohlahs nemt, ja war naudas deht islihgt. Bagatahm fainneeku meitinahm netruhft neweinai bruhfganu, kaut gan dascha ar smukumu pret daschas kalpa meitinas ir kà mehnes pret fauli, jeb naktis pret deenu. Bet kur wehl, kad eefkatamees tikumu tarbinā, tad prahtigam zilwekam janofarkfi un it kà no fchuhfku pudura jabehg; tā reebj dascha bajara meitinas uswefchanahs. Kad nu tahda flinka fchambule teef appre-zeta, kas tik weenigi noteef mantas deht, tad nu gan war jau eepreefch dohmaht, kahda dsihwe tur wihfam turpmat war rastees. Tapehz naw ko brihnitees, kad beeschi ween jadstid: Tas un tas pahris nedfihwo kristigā mahju buhschānā; tee un tee kaujajs un plehschahs; tur un tur wihrs wairs ne-eereds feewu, kad feewas tehws naw dewis tik dauds krohna-naudas, zil snohtam eepreefch fohlijis. Bet lai labaf noslumstam par scho laika-fehrgu, kas muhsu jauneklus un flaitules tagad apsehdufi un brihnischfigi mohza, — un ne ween pee win eem padara leelu pohstu, bet jo leelaku pee teem masineem, kas no tahdas faprezechanahs zelahs. Jo kad wihrs ar feewu dsihwo muhschigā naidā, rahjajs un plehschahs, kahdi tahdā laulibā buhs behrni? To, mihli lasitaji, Zuhš bes manas teifschānas jau paschi sinaset. — Kas lau-libā grib dohtees, tam waijag, Deewu peeluhdsoht, flatitees wispirms us mihlestibu, — waj to, ko grib apnemt, war no firds mihleht, kad ari winai jeb winam nebuhtu nefa. Kas no mihlestibas buhs appre-zejees, waj buhtu nabafsigi jeb bagati apprezejees, tas warehs mih-leht fawu draugu un tur kildas nezefahs. Mihlestibai wifs ir labs un patihkams; kur mihlestibas naw, tur wifs ir fliktis un preti. Kur mihlestibas naw, tur aismirst altara fwehrestus un kalpo nifnumam. Tee newar fawus behrnus isaudfinaht deewabihjafchānā, ihstena we-zaku mihleschānā un tuwaku zeenifchānā, kà tas peenahkajs. Tee grehko dauds pret fwehto laulibu un dauds, dauds pee faweem behr-neem. Tapehz, mihtee jaunekli un jaunawinas, laulibā dohdamees raugatees us mihlestibu, deewabihjafchānu un labeem tikumeem — paschi pee fewim, bet ari no ta un tahs, ar ko gribat tapt faweenoiti. Tad Zuhfu laime plauks, kad ari buhsheet kà nabaga kalpini kohpā fagah-jusch, jeb bagatee fainneeku behrni faweenojuschees. Deews neluhko us mantu, bet us zilweku firdihm, un kam Deews, tam it wifa mahju fwehtiba.

Bar kahfahm.

Skohlu augti arween mehds jo wairaf parahditees un wezajs mahnu eerafchās sust. To waru apleezinaht ari par kahdahm kahfahm. Bezds laikds, kad kahsas mehdsā dsert, tur gohdigam zilwekam bij reebums, tahs mahnu buhschānas redsoht un to leelo schuhposchā-nohs peedfihwojoht. Toreis muhsu fentschi reti kahdas kahsas noswi-neja, kur netika paruhfi isjehrpoti un bumbas galwā eefihmetas. Kahsas tika nedekahm dsertas un plihthehts pahfleezigi. Bet tagad — ja tagad ir muhsu mihlā tautina jau dsinusees isgihstotahm tautahm eet pakaf un labu fohli ari schini — kahsu — sinā us preefchu speh-rufi. — Es biju 30. Janwari basnizā; firus isgahjis apflatiht, fateeku kahdu amata-brahli, kas mani usajzina lihds krohgam aiseet; amata-brahlis pasafa, kà wīnsch esohf kahsās. Gegahju krohga weefu-istabā, kur kahseneeki bij fapulzejuschees apgehrttees, kà ar jauno pahri basnizā war eet. Man winus usflatoht bij preef firdi — zil wini, kà bishu strohpitis, zits gar zitu tezeja, mihli runaja, pukēs pee kruhtim un pee mateem peefprauda. Tur bij jauka weenprahtiga rihkofchānahs un peemihliga walodas treefschāna. Man ari radahs winu starpā dauds pasihstamu. Tur neredseju nekahdas mahnu-eera-fchās, bet klusu weenprahtibu. Bet kad apluhkojam to apgehrtbu un falihdsinam ar wezu laikū platahm nahtna un wadmalaš uhsahm un sili-raibotahm willainehm, leelahm mifinu faktahm un Israēta aubehm, tad jafaka: muhsu tehwijs ir augliga seme un winas dehti un meitas ir pahrtifuschī zilweki. Schinis kahsās neweinai katwu

meitinau nebij fenlaiku, bet jaunmohdes jaukās drebēs. Bruhtes bij ar miršņu kroņneem pušķotās. Latwju dehli bij leelākā daka tehrpušchees smalkā uswalkā. Wiņu apskatoht, mana firde fāzija: Pateesi, fenāl Bahzeetis naw tā gehrbees un neprata til smalki isturetees, tā tagad manas mihtlās tehwiņas dehli un meitas. Un teešham tā ari ir; Latwijās behrni sin tagad eewehroht, kas ir isglihtiba un attihstiba un zenšchahs ar weenu jo wairaf us preekschu tapt, kaut gan daschi puškohla-lehzeji daschu winas apgabalu grib nolikt wehl wezā tumfiba. To pašču ari darija ne fen jaunā Ufstina awise un Pastneekelis, par Leijas-Kurfemi launi runadami. Schee diwi nepasihst Leijas-Kurfemi un runā tā Tschipelis un Zehpelis; us tahdahm runahm mehš Latwji neraugamees; mums ir prahtigi wihri, ar ko waram treekt. Kamehrt zilweki ir behrni, runā tā behrni, bet wihri tapušchi, eewehro wihra darischanas. Lai Baltija aug un seed jo kupli zitu puķu pulkā! no firde issauz

Mas-Sihlu fainneeks,
Latweetis, Leijas-Kurfemē.

Ned. peesihmejums. Zeen. Ufstina fga jaunā awisi nepasihstam. Tā tad Mas-Sihlu fainneeks pats par faweem wahrdeem atbild.

Slepkawiba 1. Februari.

(Si Widsjemes.)

Zil tuwu man mans gals jau klastu,
To neweens zilweks smaht maht.

Par breefmu darbeem us Rihgas-Bleskawas schofeju nereti schauschaligas sinas dsirdamas, bet tahda negehliba, kahda 1. Februara wakarā peedsihwota, reti dsirdama: Trihs Zgauni no Rihgas tukšā braukdami usnehma pee Muhra krohga trihs Kreewus, kahdu gabalu pawest. Prohtama leeta, ka brauzeji krohgās til ilgi magritšchoja, kamehr wedeji upureschanai zaur reibumu pilnigi sagatawoti — un starp Stahles un Griku krohgu fawu galu atrada.

Slepkawiba notika starp pulksten 5eem un 6eem wakarā ar zirweem. Zaur ahtro palihdsibu, ko Stahles krohdsineeks un Mahlpils daktera fgs nejaufchi us Rihgu braukdamš nelaimigeem pašneedša, isdewahs weenu no nelaimigeem atdsihwinahst, kas tad notikumū tā istahstija: — Wini efoht no Sohra walsts, ne tahki no Wallas — braukufchi par maksu ar lineem us Rihgu. Utpakat braukdami Muhra krohgā usnehmuschi minetus Kreewus, kas fāzijušchi, ka us darbu eihoht. Katrā krohgā, kur garam braukufchi, gahjuschi eefschā — un Kreewi dewufchi dsert, zil gribejees, un Kautschu krohgā wehl puškohpa sihwo panehmufchi lihds. Stahles krohgam nobraukufchi garam un tuhliit ais krohga, kahdā kalnu starpā, fawu breefmigo darbu isdarija. Tee diwi nogalinatee bij weens apprezejees wihrs no gadeem 40 un ohtris jauneklis no gadeem 20. Naudas wineem mas wareja buht; jo atdsihwinatais issāzija, ka schim tilai 15 rubki bijufchi; zil ziteem, to nesinoht. Katram bijis wesumā 10 pohd. fahls un wajadfigais zeka usturs. Ar diweem firgeem slepkawas aishraukufchi; treschajā atrada atdsihwinato un nogalinato wihru, kamehr jauneklis no slepkawahm pahr schofeju birstelēs bij nomests. Bee ismellešchanas israhdiyahs, ka slepkawiba til mantas deht notikufi; jo nelaimigeem bij pat sahaki mellejoht nowilkti. Us augstahs teefas pawehli nomiruschee tila pagaidam Garlalu kapsehtā nolikti un treschais us Rihgu flimneeku namā aishwests, kur warbuht ar Deewa palihgu tiks glahbts. Rihgas bruguteefa stipri pehz kaundareem mekle, bet lihds schim nelahdas pehdas naw fadsinufi.

Scho wehstuli rakstoht dabuju dsirdeht, ka nogalinatee nupat no fawejeem aishwesti us dsimteni. Bet brihnums; kad brauzeji ar lihkeem tai weetā nonahkufchi, kur slepkawiba notikufi, tad apstahjuschees un trihs reisas us to pusi schahwufchi un tad gahjuschi apskatiht breefmu weetu.

— 9 —

Wehstule no Kemeres juhrmalas.

Tā tā streamne lehni welahs
Deenahm naktihm nerimstoht;
Tā lai tautas dehli zenšchahs
Tautas druwā strahdajoh.

Bij laiki, kur muhsu tehwiņa pawisam zitadi isskatiyahs, nelā tagad. Tee laiki ir pagahjuschi; tilai teikas no teem stahsta un leezina. Kur tagad labibas tihrumi un kupli dahrsi, tur toreis schmahza leeli meschi un migla spohkrojahs pahr purweem. Kur toreis muhsu juhrmalā 3 laiwās sweijoht gahja, tur tagad 5 Oreis wairaf. Kur toreis kalninds wezahs mahminas pafakas stahstija, tur tagad ruhpiigi tauteeschi un tautetes dabas-stahstus lasa un pahrspreesch wezo

Latweeschu dsihwi. „Gohds un flawa“, tā mehš sweijneeki issauzam fawam mihtam Keisaram Aleksanderam II., apakšch kura waldischanas mehš tā tikufchi us preekschu. Par fadsihwi runajohst, jafaka, ka muhsu zeen. fshlotajš griboht us wafaru gahdaht par dseedaschanu. Deews lai dohd bagatus auglus wina puhlineem. Issauzam wehl ne-issakamas pateizibas Augstam Krohnim, kas mums puslihds labas ganibas atwehleja wisā apfahrtejā krohna meschā. Ari pateizibas sakam K. pag. preekschneekam D. B. fainneekam un wina lihdsstrahdneekem, kas ruhpiigi mellejahs; ari pateizibas pagasta-wezakajam J. B., kas gul semes flehpiti un kas palihdsjeja strahdaht wisam pagastam par labu. 1881. gadā winsch aishgahja faldā meerā.

D. B. Andrejs.

3. wehletaju klasē ezejti

par Rihgas pilsehtas weetneekem schee lungi:

Ign. Schutow ar	3647	balsim,
Fed. Rebinin ar	3645	"
Aw. Chrustakow ar	3644	"
Ed. Grade ar	3642	"
Alb. Minuth ar	3642	"
Ludw. Kerkovius ar	3634	"
Dav. Schwarzbort ar	3629	"
M. v. Tunzelmann ar	3615	"
Joh. Baumann ar	2297	"
Joh. Kulle ar	2278	"
Konst. Zander ar	2268	"
Rob. Būngner ar	2266	"
Ed. Hollander ar	2265	"
Bet. Medne ar	2265	"
Aug. v. Dettingen ar	2265	"
Al. Strauch ar	2265	"
Eug. Alt ar	2264	"
G. Fr. Bernhardt ar	2263	"
Konr. Bornhaupt ar	2263	"
Fr. Brunstermann ar	2263	"
Wfr. Hillner ar	2263	"
Wilh. Harmsen ar	2256	"
Waf. Pimenow ar	2256	"
Rik. Merkuljew ar	2242	"

Ne-aismirstamas stundas.

1.

Stundas — ne-aismirstamas
Stahw man prahtā nakt' un deen',
Kur man mihtlās azlinas
Preezigi usfmaidija.

2.

Jaukahs stundas, zil juhs ahtri
Teezeet, tā no straumes, rautas;
Zil juhs ahtri, zil juhs mudri
Zeleet firdi schehlabas!

3.

Kur nu ir tee kalni, leijas,
Kur mehš jautri tehrsejam,
Kur es behdas preeks miju,
Un es -laimigs atradohs?

4.

Wehl reis gribetu juhs atfaukt,
Wehl reis firdi laimigs kluht.
Dahrgahs stundas, jaukee brihschi,
Es nespehju juhs aismirst.

5.

Diwi spohschas azu leesmas
Zr man dahrgā atminā;
Tahs par wisu pasauie
Muhšcham ne-aismirstschu.

Basnizas un fkolhas sinas.

Weens Kungš, weena fristiba, weena tijiba.

Rahditajs: Sinas. Par lauffkolhu buhſcham Widsemē 1879/80. gadā. Atkal ſoh-
lis uf preekſchu. Nopuhjas ſkolhas weetinu atſahjoht.

Sinas.

No Dohbeles. 7. Februari ſcheijenes Latweeschu draudſes jaunais (palihga-) mahzitajs H. Boč lgs ſazija Dohbeles basnizā ſawu atwadifchanahs ſprediki, aiſeedams uf Preekules draudſi. Winſch tai ihſā laikā, kamehr mums bij par garigo ganu, iſrahdija leelu no-
peetnibu un dedſibu pee ſawa amata kohpſchanas, un tāpat laipnibu un labwehlibu pret ſaweem draudſes lohzeekem. Tamdeht winſch ari bij ſcheitan iſpelnijees wiſpahrigu atſiſchānu un zeeniſchānu, un draudſe lohti noſchehlo wina aiſeeſchānu.

"B. W."

No Dohbeles. Dohbeles Latweeschu mahzitaja-muiſchā 8. Fe-
bruari ſch. g. peedſihwojahm leelu preeku, pee kura aridſan daſcha aſa-
rina tapa noſlauzita. Sabrauza labs kauſchu pulzinſch, atwaditees
ar lihdsſchinigo Dohbeles jauno mahzitaju, kaſ, par Preekules drau-
dſes mahzitaju aizinahs, taiſijahs uf jauno weetu no-eet. Behrſes
draudſes dſeedataju-kohris, Behrsmuiſchās pagasta-wezakais un Behr-
ſes basnizas deenderi bij atnahkufchi, ar jaukahm 4-balfigahm dſeeſ-
mahm, ar mihleſtibas wahrdeem un mihleſtibas dahwanu tam miho-
tam mahzitajam, kaſ ſawam tehwan gandrih 10 gadus palihdſejis
tai ſwehtā amatā ſtrahdaht, Behrſes draudſes pateizibu iſteikt un
rahdiht.

Behz ihſeem ſkolhotaja Zihruka lga uſrunaſchānas wahrdeem dſee-
dataju-kohris dſeedaja uf 4 balſim jaunahs dſeeſmu-grahmatas 41.
dſeeſmu, un tad ſkolhotajs, iſteizis, ka Behrſes draudſe gan ar gruhtu
ſirdi jauno mahzitaju atlaiſchoht, bet kad nu eſoht jaſchſirahs, lab-
praht wehloht, ka, ka to ne-aiſmiriſſchoht, ari winſch wina u peeminetu,
draudſes peemineſchānas ſihmi paſneedſa, prohti mihoſ Deewa wahr-
dus, bihbeli, ſilā ſamtā eeſeetu, ar ſudraba rohtu aplaltu, lai pee-
minoh, ka draudſe winam no ſirds par to pateizoh, ka no wina
mutes eſoht ar patikſchānu un ſirds zilafchānu Deewa wahrdus ſludi-
najamus dſirdejuſi. Behz tam Behrsmuiſchās pagasta-wezakais, Kuhru
ſaimneekš, kaſ jau labus gadus ſchāi amatā ſtahw, runaja uf aiſei-
joſchu mahzitaju, iſteikdams, ka winſch tai laizina, kura to ſwehto
amatu kohpis, kauſchu mihleſtibu ſewim eemantojis, wehl ihpaſchi par
to winam pateikdamees, ka draudſe, kaſ lihds wina eeſtaſchānahs lai-
kam laikmetōs tika 3. ſwehtku-deenā Behrſes basnizā mahzitaju ſagai-
dijuſi, zaur winu to preeku baudijuſi, Seemas-un Leeldeenu-ſwehtku 1.
deenā ſawā Deewa namā mahzitaja deewakalpoſchānu peedſihwoht; tur-
klaht winam wehleja Deewa palihgu un ſwehtibu pee tā darba, ko nu ſawā
jaunā draudſē uſnemſchoht. Jaunais mahzitajs ſawā ſirdi ſagrahhts,
tā ka aiſ aſarahm nahzahs gruhti runah, no wiſas ſirds pateizahs
par to gohdu un mihleſtibu, ko Behrſes draudſe zaur ſaweem ſuh-
titeem un ſawu dahwanu winam rahdijuſi un ko winſch ne-eſoht zerejis
peedſihwoht, ne ari apſinotees pelnijiſ, bet kaſ winam dahrgā peemina
palikſchoht un winu ſtiprinaſchoht tai darba, ko Deews winam nu
uſtizejis.

Tad wehl dſeedataju-kohris uſdſeedaja 4-balſigi dſeeſmu, kura
ſchſirſchānahs ſchehlabas iſteiktas. Weidſoht kohris wehl uſdſeedaja
„Sweiks“ jaunajam mahzitajam un wiſeem wina peederigeem, un pehz
lahda brihtina palawefchānahs un daſcha mihleſtibas wahrdina maini-
ſchānas — mihle weefi ar ſirſnigahm laimes-wehleſchānahm ſchli-
rahs no tahs weetas, kura wiſeem eedſihwotajeem ſirſnigu preeku pa-
darijuſchi.

"B. W."

No Gramſdas. Tai no ahrenes un eefſchās kohſchi apkohtai
Gramſdas kirſpehles basnizai eeblakam atrohnahs tagad 2 ſaltas, jau-
nas un ruhniġas ſkolhas-ehlas, kaſ weena no ohtras naw tahtu.
Tai weenā ehkā, kaſ basnizai itin tuwu un kaſ ir ehrgelneeka-mahja,
atrohnahs ta tā ſauktā „ehrgelneeka“ jeb „kirſpehles ſkolha“, kura
jau preekſch 36 gadeem dibinata un kura 31 gadus E. F. Schönberga
lgs par kirſpehles ſkolhotaju ſtrahdaja. Tagad tani wina paſcha
audſeknis, Rahrlis Woitkus lgs, ſtrahdā un wina teizams palihgš,

Rahrlis Bruhne, Talfes pagasta-wezakaja Bruhne dehlš, kaſ Leepajas
gimnaſiju apmēlejis, winam ſkolhas-darbā palihdſi. Ehrgelneeka-
ſkolhai ir tagad 72 ſkolhēni. R. Bruhne lgs ir ari dedſigs un kreet-
nis jaunellis un labs dſeeſmu- un dſeedaſchānas-mihtotajs un ſkolho-
tajs, kaſ ne-apnizigi 4-balſigu dſeedaſchānu ſkolhā kohpi, tā ka tagad
2 dſeedaſchānas-kohri tai ſkolhā paſtahw. Weens ir no ſkolhas-behr-
neem-ſaſtahdihts un ohtris ir ſchāi jaunā gadā no draudſes lohzeekem
ſaſtahdijees un gaiſmā nahzis, taſ ir tā ſauktš „wihru kohris“, kura
jau 20 lohzeeki kohpā dſeed. Ne wiſ ween laizigas tautu-dſeeſmas tee
dſeed; bet ari eemahzahs garigas dſeeſmas, kaſ basnizā dſeedamas.
Par ſeemas-ſwehtkeem dſeedaja Gramſdas ehrgelneeka ſkolhas-behrni,
ar daſchu uſauguſchu ſkolhotu ſeewiſchku peepalihdſibu basnizā 4-bal-
ſigi „Oſtanna no Diedrichſena“. Un par jaunu-gadu atkal „Gram-
das jaunais wihrēſchu kohris“ pirmo reiſ dſeedaja basnizā to jauna-
gada dſeeſmu no Bergutha, „Ar Deewu lai ſahkam mehš jaunu
gadu“ 2c. ſkolhas-behrni ſeemas-ſwehtkōs ſawu „Oſtanna“ brangi
un gludeni nodſeedaja til lab' latwiſki pee Deewa kalpoſchānas, tā
wahziſki, un jaunais wihrēſchu kohris par jaunu-gadu ari tā diſcheni
labi ſawu pirmo dſeeſmu basnizā nodſeedaja. Wiſs eefahkums ir
gruhtš! Sebaku ees wehl labaki! Labs nahk ar gaidiſchānu un kreetna
dſeedaſchāna ar publeſchānohš. Ohtrā plaſchā, 20 aſš garā ehkā,
kaſ kahdus 300 ſohlus no ehrgelneeka-ſkolhas attahku, atrohnahš
triju pagastu (Diſch-Gramſdas, Maſ-Gramſdas un Treku) pagasta-
ſkolha, kaſ preekſch 3 gadeem zelta un kura ari 2 ſkolhotaji pee kah-
deem ſimts-behrneem ſtrahdā. Birmais un wezakais ſkolhotajs tani
ir Theodor Neulands (Widſemneekš) Stoekmanumuiſchās ſkolhotaja
dehlš un wina palihgš ir Zehkabs Brückmann, Latweetiš, no Raibahs-
muiſchās, pee Durbeš. Weena leeta, kaſ wehl Kurſemē ſweſcha, bet
buhtu gan wiſas pagasta-ſkolhās eewedama, ta ir, uf ſeemas-ſweht-
keem, kad ſkolhas-behrnus atlaiſch uf ſwehtkeem, teem uſzel ari ſeemas-
ſwehtku „eglitī“! Th. Neulanda lgs wakarā 23. Dezerberi preekſch
behrnu atlaiſchānas, uſzehla teem par preeku tahdu „ſeemas-ſwehtku
eglitī“! Preekſch waſka ſwezehm un eglites puſchkeem, ka ari preekſch
dahwanahm, behrni paſchi, katriš pehz ſawa ſpehka, ſameta un abi
ſkolhotaji to iſgreſnoſchānas darbu pee eglites iſdarija. Leelā ehdamā
iſtabā tapa ſeemas-ſwehtku eglite uſzelta, dſeeſmas dſeedatas un runa
no wezakā ſkolhotaja tureta, kura taſ lihdsibā peemineja, ka eglite
lihds ſchim tumſchā meſchā, ne-uſluhota un paſlehtā weetā auguſi,
bet nu, kad ſkolhas iſtabā eeſtahdita un ar ſwezehm un raibeem, ſpoh-
ſcheem puſchkeem iſgreſnota — gaiſcha un patihlama uſſkatoht, tāpat
ir ari ar zilweka behrnu; beſ ſkolhoſchānas, beſ Deewa wahrda mah-
zibas ir un paleel taſ tumſch un ne-eewehrohtš! 2c. Zil ſpohſchās un
preezigas aziš ſwehroja no teem wiſmaſakeem ſkolhas-behrneem, to
jauku, apſwehtſhotu un gaiſchu egliti uſſkatoht! Augſti mahzitu un
ſkolhotu namōs tahdu ſeemas-ſwehtku egliti uſzelt un behrnus taiš
preezigōs ſeemas-ſwehtkōs, kur Jeſus Kriſtus taſ paſaules Beſtitajs
un apgaiſmotajs peedſimis, eepreezinaht, ir jau wezš eeradums un
jaukš, peeklahjigs darbs, kaſ ari buhtu wiſas pagasta-ſkolhās eewe-
dams. Naudu preekſch tam wezaku behrni paſchi labpraht ſameſtu!
Tadeht ſcho ſinu rakſtitajam ſchāujahs diwejas dohmas prahtā, prohti:
ſeemas-ſwehtku eglites uſjelſchāna katra pagasta-ſkolhā, ka taſ jau
Widſemē teekoht darihtš, un tad tā ohtra leeta buhtu ſchi: katra
leelakā pagasta-ſkolhā, kur behrni ari wiſu zauru gadu ſkolhā eet,
eetaiſht „dſeedaſchānas-kohrus“, no ſkolhotaja lga waditus un kohp-
tus, lai ari katra basnizā par leeleem ſwehtkeem 4-balſiga dſeedaſchāna,
kaſ ſirdis un prahtus augſti pajilā un ſwehti eekuſtina — Deewam
par gohdu atſkanetu.

Sinotajs.

No Walmeeras. 31. Janwari muſhu draudſe peedſihwoja
to reto-preeka-deenu, ka tai deenā ſcheijenes pirmee kurlmehmi ſkolh-
neeki, 3 puſchi un 1 meita, pehz pabeigtahm mahzibahm tika eeſweht-
titi. Geſwehtijamee tika no ſkolhas preekſchneeka pee altara peewefſi;
winus pawadija abi kurlmehmu ſkolhotaji lihds ar ziteem kurlmehmeem
ſkolhneekem. Ari behrnu wezaki nehma dalibu pee eeſwehtifchānas.
Behz nodſeedatas 287. dſeeſmas 1. un 2. perſchās, zeen. draudſes

wezakais mahzitajs Waltera kgs draudsi apfweizinaja ar fcheem wahrdeem: „Schi ir ta deena, ko Deews ir darijis, preezajatees un lihgmojatees eelfsch ta Kunga!“ Norahdidams us to leelu preeku, kahdu neweena zita Widsemes draudse naw peedfihwojufi. 4 behrni stahwoht pee altara, kuru mehliite bijufi faistita, kuzi nu til tah! tikufchi, ka paschi fwehtu tizibu war apleezinaht. Par to katram japreezajahs, ka triftiga mihlestiba muhsu draudses widu tahdu kohlu stahdijufi. Tahlaf zeen. mahzitajs wehl peemineja tohs nopelnus, kas Dhsolmuischas grahsa freilenei Melin no wifas Latweefchu tautas nahkotees, kura preeksch schi mehrka 30 tuhft. rubl. dahwiauajufi. Tahlaf Deewam pateiziba jafala, kas fskohlotajus preeksch tam isredsejis, kas ar uftizibu un fwehtibu fcho gruhtu darbu ir usnehmufchees un to strahda. Sirds preezajahs dsirdoht, kad eefwehtijamee behrni ar fkanu balsi fawu fwehtu tizibu apleezinaja. Preeka asaras noriteja pahr behrnu wezafu un draudses lohzeftu waigeem.

Pehz eefwehtifchanas zeen. runatajs greefahs us draudsi un lika tai pee sirds, lai ta, kur tahdu Deewa schelastibu pee fcheem behrneem redsejufi, nu ari ar labu preekschfihmi eet preekscha, ka pastara deena fchee behrni nepaleef par apfuhdsetajeem, bet turpreti, ka tee waroht leezinaht, ka labu preekschfihmi dewufchi. Tas Kungs ari fchodeen us fcheem behrneem fawu „epatu“ ir fajijis, ka tee reds un dsird, ka tas Kungs fchohs behrnus fawu wihna kalna par strahdneekem aizinajis.

Pehz nodseedatas dseefmas: „Tam Tehwam pateizam!“ wif preezigi dewahs us mahjahm, pateikdamees Deewam, kas tahdas leelas leetas pee fcheem behrneem darijis.

No Krihsburgas. Bagasta fskohlas, kuras ir pamata lizejas pirmai isglichtibai, atrohdahs pee mums pawifam us sema stahwofta, un tahs paschas tikai diwi; weena preeksch Krihsburgas, ohtra preeksch Ungurumuischas pagasta — (Krihsburgas draudse fastahw no diweem pagasteem jeb walfthim „ВОЛОСТЬ“). — Draudses fskohlas mehs nemas wehl nepafihstam. Kad wif behrni, kas fskohlas gadds, apmekletu lahtigi fskohlu, tad jau preeksch weena ween pagasta peetruhtu telpas abas fskohlās, un kur tad nu wehl kad katram pagastam tikai pa weenai fskohlai. — Skohlās usnem tikai puikas, jo meitenes pee mums wehl „war isstikt bes fskohlas“. Preeksch kahdeem gadeem Ungureefchi gan usbuhweja preeksch meitenem fewisfchu fskohlas ehku, ari kahdas seemas tureja „gubernanti“ un meitenes mahzijahs, bet tad fskohla stahweja kahdu laiku tufcha, jo newarejis dabuht fskohlotajas, kamehr pehdigi fskohla eekohrteleja fchleftera lungu, kas nu ari fahla pamafam behrnus mahziba nemt. Abas fskohlās fskohlotaji ir Kreewi, un wifas mahzibas — atrechinoht katkifma stundas — tohp pasneegtas Kreewu waloda. Tas nu wif wehl buhtu lahtiba. Katram uftizigam Kreewijas pawalstneekam wajadsetu mahzitees Kreewu walodu, lai gan, man fchleket, derigati buhtu, kad pirmahs mahzibas taptu pasneegtas mahtes waloda. Dasch, kas fchetras seemas fskohla fehdejis, neproht pat ne latwiflu alfabetu usrafsiht, un kad tad ir aismirfifis kreewifki, tad tahds ne buht nam gudrats, ka tas, kas mahtes dohtas bilfenes, no kalnina ar ragaminahm fchluhdams, plehfis. Bet ko gan teifs katriis, kam drufjin prahts, kad fskohlotajs ne til ween mahtes walodu pareifi neproht, bet kad newar eefahkumā ar behrnu nemas farunatees, ta ka pirftu waloda palihga janem? Ka fskohla sem tahdeem apstahkeem newar usplaukt, ja ari fskohlotajs zitadi wifadi fawu amatā buhtu tas kreetnakais wihrs, eeflatihis katriis leetas nopratejs.

„B.“

Leeseres mahzitajs 24. Janwari basniza no kangeles draudsei darija finamu, ka, pehz konwenta fpreeduma, us preekschu wairs neupureschoht basniza, bet tilfchoht eetaifitas kastites preekschbasniza, kur katriis fawu ahtawu warefchoht eemest. Ta ari mifiones nauda wairs netilfchoht nemta pee rakftamahs naudas, ka lihds fchim, bet tilfchoht lasita preeksch tam taifita kastite preekschbasniza.

„B.“

No Djerowas (Nowgorodas gubernā). Ka zeen lasitaji zaur laikrafsteem jau finahs — mums Latweefcheem, kur kahdas astondefmit un wairaf familijas flaitahs, un kas pee fchihis draudses peeder, ir jau no agrakeem laikeem fawa fskohla un Deewa-kalposchanas nams. (Abjas weetas atrohdahs apafsch weena jumta). Schis nams ir zaur bijufcha zeen. mahzitaja Brifinsky kga ne-arnikufcheem puhlineem un Behterburgas palihdfibas-beedribas palihdfibu dibinahts un uftaifhts. Mineta ewangelifkas-luterifkas palihdfibas-beedriba lihds ar zeen. mahzitajeem — bijufcho Brifinsky un tagadejo Puffula mahzitaja lungu — dauds upurus par faweem fcheijenes tizibas behrneem ir nefufchi un wehl tagad nefs (isnemohht mahzitaju Brifinsky kga, kas us Pleskawu tagad ir aifajinahts). Schi beedriba — zaur mahzitaja kga isgahdafchanu — preeksch fchihis chlas uftaififchanas,

ka ari preeksch fskohlotaja lohnes, to wajadfigu naudu ir dewufi. Tagad nu, kamehr ohtra Latweefchu draudsite kolonia fawa fskohla ir uftaifita, tohp ta nauda us pufi fchirta, ta ka katra draudsite preeksch fawa fskohlotaja pufi no tahs dabuhn, un ohtru pufi paschi gahda. Ta ir schi beedriba un tee minete lungi pahr mums atfchirteem tauteefcheem ruhpejufchees un ruhpejahs wehl; bet, deemschehl, muhsu Latweefchu brahti negrib pateefiba wiu upurus un puhlinus eewehroht. Mums labai datai nahkabs gruhti fcho usfahkto labo darbu tahlaf west. Nebuhtu ihsti wairs nekahda gruhtuma, bet — negribefchana. Mehs efam eeradufchi arween us palihdfibu gaidiht un to ka fawu nopelnu usluhkoht. Par fskohlas un basnizas labklahfchanu un uslohpfchanu runajoht, no draudses pufes ari gauschi wahji tohp gahdahs, ta ka ar ahriku buhfchanu deewsgan behdigi isfkatahs. Pee wifa ta muhsu pagasta preekschneezibai stingribas truhft. Ne wif tam labam un wajadfigam ir pretineeki; bet daschi. Turpreti ar eelfchligu buhfchanu fskohlas fina pee mums dauds zitadati un labati isfkatahs. Jo zeen. mahzitajs, Puffula kgs, mums ir kreetnu un dedfigu fskohlotaju eewehlejis, kas zaur fawu ruhpiigo un uszihitigo amatā lohpfchanu muhs til dauds wairaf eepreezina, zil ahriga truhkuma deht noftumstam. Bet zil ilgi lai wahrgulis tohp eepreezinahts, kad winsch nekahdu weselibu fawds kaulds newar paredseht? t. i., zil ilgi lai mehs preezajamees par fawu fskohlas un basnizas eelfchligu aplohpfchanu, ja ahriga netohp eewehrota? — No fawa fskohlotaja netohpam nekahdi fawai tehwijai basnizas un fskohlas fina pakala pamefti. Dseedafchana pehz Bunscheka jau no pat pirmā gala pee mums ir eewesta, un ko tagad joprohjam uszihitigi lohpjam. Daschi jaunekki un jaunekles leelako datu Bunscheka meldijas zaur fskohlas palihdfibu jau ir eemahzijufchees. Kohppjam ari fchetrbalfigu dseedafchanu, gan ar jauktu-gan ar wihru-kohri, deewsgan tshakli. Gan newaram ka tehwiā daschus isrihkojumus taifht, bet muhsu mihla basnizina par laikmeteem klaufitaju sirdis pazila. Ta jo ihpaschi ari fcho Seemas-fwehtku wakaru preeku peedfihwojahm, kur pat dabasmahte likahs lihds preezajotees, faweem fwehtku-behrneem jauku laiku nowehledama, tohs us Deewa-namu nowadoht. Skohlotajs Schlaga kgs, ka ikkatru Seemas-fwehtku wakaru, ta jo ihpaschi fcho Seemas-fwehtku wakaru, puhlinus un upurus netaupidams, fcho wakaru ar draudses palihdfibu jaukt bij apgaismojis un isgrefnojis. Ari fwehtkeglite ar dahwanahm bij apgahdata, us ko masajo — behrnu — aztinahs lahrigi luhkojahs. Schi klahht wehl fchetrbalfigas dseefmas pawairoja fcho fwehtku-wakara jaukumu. Pehz Deewa-kalposchanas, kur fchoreis zeen. mahzitajs Puffula kgs dalibu nehma, fskohlotaja kgs Schlags, behrnineem pehz wiu faprafchanas fcho wakaru atgahdinadams, isdalija fwehtku-dahwanas. Ka tee gani ewangelijumā, ta ari mehs greefamees preezigi us fawahm mahjahm. Lai Deews palihds muhsu waditajeem! Kahds fwehtku weefis.

Par lauffskohlu buhfchanu Widsemē 1879/80. gadā.

Par lauffskohlotajeem.

I. Skohlotaju seminarijas.

Draudses-fskohlotaju seminarija atlaida 1880. gadā 13 audsefnus, 11 Latweefchus un 2 Igaunus. Schee ir jau wif amatds. Pee usnemschanas bij peeteikufchees 36 jaunekki — 8 Igauni un 28 Latweefchi. No fcheem usnehma 3 Igaunus un 11 Latweefchus. Seminarijas fataififchanas fskohla mahzijahs 50 behrni.

Latweefchu pagasta-fskohlotaju seminarija atlaida 20 audsefnus. Schee wif ir jau dabujufchi weetas. Seminarijas fataififchanas fskohlu apmekleja 45 behrni, 13 sehni un 32 meitenes.

Igaunu pagasta-fskohlotaju seminarija Lehrpatā wareja atlaift til 9 audsefnus, jo 3 no pirmahs klafes audsefneem maso un newefeligo gutamo istabu deht bij dabujufchi truhfchu flimibu. Us eestahfchanahs eefama bij peeteikufchees 24, no kureem tapa usnemti 10 Mehwalneeki un 2 Lehrpatneeki. Seminarijas fataififchanas fskohla fchkirahs seemas un gada-fskohla. Birmajai bij 38, pehdigai 40 behrni, kohpā 78, jeb 39 sehni un 39 meitenes.

II. Skohlotaju pahrbaudifchanas.

Bes 13 seminarijas audsefneem nebij neweens patš wairaf peeteizees us draudses-fskohlotaju eefamu. No fcheem dabuja 3 lohti labas, 7 labas un 3 puslihds labas leezibas-fihmes. Weenam no wizeem wajadseja taifht palaf-efamu.

Us pagasta-fskohlotaju eefamu pee Latweefchu komitejas Balkā bij peeteikufchees, bes 20 seminarijas audsefneem, ari 12 eefterni jeb

tahdi, kas zitur mahzijušchees. No eksterneem krita 7 pawisam zauri, 1 dabuja puslihdš labu leezibas-sihmi un tšchetreem waijadseja taišiht pakaf-ekšamu. No seminaristeem dabuja 6 kohti labas, 10 labas un 4 puslihdš labas leezibas. Pakaf-ekšamu neweenam newaijadseja taišiht.

Pee Zgaunu komitejas Tehrpatā nolika 4 labu un 5 puslihdš labu ekšamu. Dhtā terminā nolika no 56 eksterneem 2 labu un 17 puslihdš labu ekšamu. 37 tapa atraiditi.

III. Skohlotaju konferenzenes.

Wisapahrigu skohlotaju konferenzi istahdes un dseedaschanas-fwehtku deht 1880. gadā newareja notureht, jo dauds skohlotaji bij atbraukušchi us fwehtkeem. Buhtu gan bijis eespehjamš konferenzi notureht Julija beigās, bet tad atkal nahktohs skohlotajeem pagrūhti ohtreis braukt us Rihgu.

No direktora Hollmann lga tapa peesuhdita protokole; Hollmann lgs 25. un 26. Junijā bij noturejis konferenzi ar faweem fenakeem audse-neem. Bahrspreeschanā nahza fchahdas tematas: 1) Kahda strahpe buhtu pagasta-skohlās sekmigi leetajama, jo apstrahpeschana ar rihl-šehm ir aisleegta. 2) Darboschanahs diltat-stundās. 3) Jaunu lasišchanas gabalu eeweschana, ihpafchi widejās klafēs. 4) Daschu lasišchanas metodu leetaschana, lai waretu eemahziht riktigi lasiht. 5) Kahda konjunantu (lihdšflanu) nosaukschana ir labaka, waj Bahzu jeb Zgaunu. 6) Meiera globusa leetaschana. 7) Mahju mahzibas pee tagadejahs skohlās eeriktēs. 8) Par Kreewu walodas mahzischanas eeweschanu pagasta-skohlās.

Rihgas aprinkī netapa fwehtku deht konferenze notureta.

Balmeeres apr. skohlotaji notureja konferenzi Diklōs 9. Septemberi. Atnahkuschchi bij 51 ta aprinkā skohlotajs un 7 weesi. Bahrspreeschanā nahza fchahdas tematas: 1) Par walodas mahzischanu tautas-skohlās. 2) Skohlotaja un fchihwera amatu faweenoschana weenā personā. 3) No kam gan tas nahkahs, ka skohlotaji dasch-fahrt netohp no tautas zeeniti, un kā lai wini few zeenischanu sagahdā. 4) Par skohlās kronifahm. 5) Par mahzischanu Kreewu walodā pagasta-skohlās. 6) Par skohlās awises waijadšibu Latweeschu walodā.

Zehsu aprinkā konferenze tapa notureta Zehswainē 5. un 6. Augustā. Bahrspreestas tapa fchahdas tematas: 1) Par tihribas lohpschonu tautas-skohlās. 2) Par apstrahpeschanahm muhsu tautas-skohlās. 3) Par lasišchanas mahzischonu pagasta-skohlās. 4) Rā un zil ir mahtes waloda jamahza muhsu tautas-skohlās.

Walfas apr. konferenze tapa notureta Balzmarē 11. Junijā. Bahrunahs tapa fchahds temats: 1) Par tautas-skohlu usdewumu un peenahkumu, sihmejotees us skohlenu kosti. 2) Pee smuki rakstischanas mahzischanas ir ja-apeetahs paidagogiski (pehz paidagogijas likumeem).

Pehz tam tapa fapulzejuschees skohlotaji usaizinati, lai peebedrojahs pee skohlotaju atraidau- un bahrinu-lahdes.

Bes tam konferenzenes preekschneeks dewa pahrskatu par skohlu buhschanaahm aprinkī un ari wišā Widsemē.

Skohlās rewisijas.

1) Rihgas aprinkis.

A. Mlasc-Wangaschu dr. tapa skohlās pahrluhkotas no 13. lihds 15. Dezemberim 1879. gadā.

Wispirms tapa pahrluhkota faweenotā Wangaschu pagasta- un draudses-skohla. Šchi skohla bij sem fenakā skohlotaja wadischanas stipri gahjuši atpakaf, bet tagad war zereht, ka ta drihs ween jo kreetni usplauks. Tagad ir jau atwehrtā Bahzu klase ar 16 skohleneem, un Latweeschu klasei ir 13 sehni un 31 meitene. Wiši rahdijahs kreetni mahzijušchees, til pee pehdejeem gahja ar rehkinaschonu puslihdš, un weenseemneeki lasija wahji. — Mlascu pagasta-skohlā bij 38 sehni un 39 meitenes, kas, isnemohht dseedaschonu un rehkinaschonu pee it masajeem behrneem, rahdija kreetnas sinaschanas. Zuhdaschu skohlā bij 11 sehni 21 meitene; bet skohlās ruhmes ir par masu. Skohlēni prata dikteereschonu, dseedaschonu un geografiju labi; zitu wahji. Tizibas mahzibas bij kohti wahjas. — Mlascu muischas skohlai ir 9 sehni un 12 meitenes. Scheit mahza jaunš, ne-ekamineerehts skohlotajs. Kai gan tas strahdā deewsgan tšchalli, tomehr bes ihpafšas metodes. Mahjās mahziti behrni un repetizijas skohlēni lasija labi, bet bij zitadi wahji. — Mlascu draudses-skohlā Bahzu nodatā mahza par dauds mahzibu, tapehz ir ari sinaschanas wahjas. Wišās skohlās, bes Wangaschu skohlās, truhst waijadšigas mahzibas leetas.

B. Rohpaschu draudsi pahrluhkoja no 29. lihds 31. Janw.

It par brihnumu skohlu pahrluhkeem tapa fajihš, ka masais Unseles pagasts ir sawu skohlās-namu isnohmajis Šchihdeem un fuhita sawus behrnus zitās skohlās. Šchi leeta tapa usdohta aprinkā skohlās teesai, un ir jau atkal fahrtibā. Abās Rohpaschu pagasta-skohlās — Rahdzeema un Aleksandera skohlās — mahza Walfas seminarijā mahzijušchees skohlotaji. Zhpafchi pee pehdejas skohlās tohp smahdehts, ka prafoht no behrneem par dauds garas atbildes, jo tas kawē tizibas mahzibas. Behrni prata us tahseli rehkinahst labaki, nekā no galwas. Zits wišs bij labi. — Kangaru un Hohendorfes glahschufabriku skohlās, kur tohp mahzihts Bahzu walodā, ir weenai 29, ohtrai 24 behrni. Bahrluhki atrada skohlās labā buhschana. — Mahzitaja muischas skohlā ir 31 Bahzu behrnš un 11 Latweeschu behrni; skohlotajs ir seminarists, Bahrluhki bij ihpafchi ar meeru ar tizibas mahzibahm. Roschekhojama leeta ir ta, ka no 31 Bahzu behrna 1 lasija til labi. — Draudses-skohlā flaweja pahrluhki wišu, bes ween Bahzu mahzibas un geografiju.

C. Jaunpils kirsp. pahrluhkoja 22. un 23. Februari.

Jaunpils pagasta-skohlā mahza weens skohlotajs 34 sehnuš un 38 meitenes. Kai gan rakstamas grahmatas nebij pareisi zauri luhkotas un wainas nebij peeklahjigi pahrlabotas, behrni prata wišu it labi, un farakstija dohmu-rakstu til labi, kā tas naw parasta leeta. Kligešmuischas skohlēni gan til dauds nespehja, tomehr pahrluhki bij ar wineem ar meeru. Šcho skohlu apmekleja 12 sehni un 12 meitenes. Tapat bij skohlu pahrluhki ar meeru ar Behrsmuischas skohlēneem (21 sehnu un 10 meitenehm). Ari fchee usrakstija kohti jauku dohmu-rakstu. Repetizijas skohlēni lasija labi, bet bij wišu zitu stipri aismiršuschchi. Mahju mahziba bij laba wišā kirspehlē. — Tapat tapa par labu atsihta draudses-skohla, kurā tohp til usnemti tahdi behrni, kas pagasta-skohlu ir gahjušchi zauri. Draudses-skohlā mahza kreetnis skohlotajs.

D. Madleenes-Mengatu draudsi pahrluhkoja no 25. lihds 29. Februarim.

Astonās pagasta-skohlās mahzija 3 seminarijās (2 Baltijas un 1 Walfas seminarijā) mahzijušchees, 5 tapat ekamineereti un 3 neekamineereti skohlotaji. Par nokawetahm deenahm netohp nekur apstrahpehts. Mahju mahziba ir wišur palikusi atpakaf; weenigi Blahteru muischā mahzeja labi. Dhsolmuischas, Lauberes muischas, Sahdseenes, Leelahsmuischas, Behreenes, Ahdernas-Laurupes un Keipenes muischu skohlotaji ir kohti tšchalli sawā amatā. Ar tizibas mahzibahm, geografiju un Kreewu mahzibahm gahja fchinis skohlās puslihdš labi, un ari kahdās pahri skohlās ar ortografiju (riktigi rakstischanu). Lauberē rehkinaja behrni kohti labi. Ahdernas-Laurupes skohlā skohlotajs nodarbojahs stipri ar pirmo klasi, kurpreti zitās klafes paleek atpakaf. Labas tapa atrastas Mengatu un Blahteru-Raksteres skohlās. Pirmā skohla, isnemohht Bahzu mahzibas, fahneegusi gandrihs draudses-skohlās stahwokli; pehdigā rahdija behrni rehkinaschana nezeretu kreetnibu. Kohti behdigi isfkatiyahs Mengatu glahschufabrikas skohlā. Tur wezakeem leela wara un zaur wezatu nepraschonu walda skohlā daschadas jukas. Draudses-skohlu apmeklē 21 puisens un 9 meitenes. Ar Bahzu mahzibahm un rehkinaschonu apafschējās klafēs negahja tā, kā waijadseja.

2) Balmeeras aprinkis.

A. Salazes kirspehle.

Neweenā no wišahm 5 skohlahm fchai kirspehlē naw seminarijā mahziješ skohlotajs. Weenā skohlā pat ne-foht skohlotajs nekur taisijis ekšamu, bet strahdajohht, ka warohht buht ar meeru. Ar lasischonu eet wišur pareisi, un ihpafchi pee wezakeem behrneem; turpreti pee rehkinaschanas newareja behrni isfkaidroht, ko bij rehkinajuschchi. Wišās skohlās behrni atbildeja lehni un bailigi. Bez-Salazes Zemelles skohlā behrni neprata labi tizibas mahzibas un dikteereschonu. Bez-Salazes Meinik skohlā bij labi, isnemohht rehkinaschonu. Ainaschu skohla bij lasischana un ortografija kohti neweenada. Sweizeema Kuitul skohla tapa wispahrigi atsihta par labu; muischas skohlā bij til pee jaurafajeem behrneem lasischana un dseedaschana puslihdš. — Mahjā mahziti behrni un repetizijas skohlēni bij labi mahziti. Draudses-skohla atrohдахs staltā mahjā un tai ir wišas preekschā rakstihahs mahzibas leetas. Šchai skohlā ir 54 skohlēni, kas tohp mahziti no 2 kreetneem skohlotajeem. Sinaschanas bij wiszaur labas, un til apafschējā klafē rahdijahs daschi truhkumi pee rehkinaschanas un Kreewu mahzibahm. Dseedaschana bij flaidra un pehz taktēs.

B. Leepupes kirsphele.

Leelakā dala fkhlotaju ir ari pagasta-fkrihveri. Bes Dantes, Tihnuses un Steenes fkhlahm — wareja buht labaka fahrtiba. Dauds behrnu ari pee pahrluhklofchanas pawifam truhka. Kirbifchu muischā lafija meitenes labi. Tihnuses fkhla bij bes bihbeles-stah-steen; it wifs labi. Bezāmuischā rehkinaja lohti labi; ar zitahm mahzibahm wareja eet labak. Blohmes fkhleni prata rehkinumus, bihbeles-stahstus un ortografiju labi. Dantes fkhla atrada geogra- fiju, rehkinafchanu no galwas un lafifchanu pee leelafajeem behrneem labi. Steenes fkhla prata ihpafchi wezakee fkhleni wifu labi. — Mahjā mahziti behrni un repetizijas fkhleni bij lohti mas us pahrbau- difchanu atnahkufchi; tapehz newar par wineem ari nodoht nekahdu fpreedumu. — Draudses-fkhla atrohдахs til flitā ehkā, ka daschi wezaki tapehz ween tur negrib fuhtht fawus behrnus. Fkhlotajis peenem ari tahdus behrnus, kas naw preekfch draudses-fkhlas deews- gan fagatawojuschees, zaur lam fkhlas mahzibas paleef atpakaf. Fkhlotajis strahdā teizami.

(Turpmat beigums.)

Atkal fohlis us preekfchu.

Bee Bauflas draudses peederigeem Pomuschas, Ardses, Pahzes un Wahzu mahzitaja pagasteem nebij lihds fchim pascheem fawa fkh- las-nama; tomehr nebuhs dohmaht, ka wini wifā tai laikā buhtu dshwojuschi nefinafchanā un fawus behrnus audfinajufchi garigā tum- fibā. Tā ne; winu starpā ir apgaismoti zilweki, kuri ne ween laizigā pahrtifchanā labi us preekfchu tikufchi, wif fawas mahjas par dsimtu eepirkufchi (bes ween Wahz-mahzitaja pagasta), bet kas ari fawus behrnus waj nu pilsehtu jeb apfahrtejo pagastu fkhlas laida; ir par gahjeju behrnu mahzibu daschi fainneeki un wezaki gahdaja. Bes tam wehl zeen. draudses mahzitajis to pagastu behrnus, kureem pascheem fawu fkhlu nebij, nehma ilgaku laiku eefwehtifchanas-mahzibā. Kam- deht mineteem pagasteem til ilgi nebij pascheem fawa fkhlas-nama, nahza no tam, ka tee daschadu eemeslu deht newareja til drihs weeno- tees, newareja ari til drihs preekfch fkhlas-nama derigu weetu atrast. Preekfch pahris gadeem atpakaf wif schee kawekli kluwa pahrspehti. Pomuschas zeen. dsimtskungs dewa preekfch fkhlas defetinu semes un mineteem pagasti netaupija ne naudu, neds puhlinus, tā ka beidsamōs gaddōs Pomuschneeku fainneeki malfaja galwas-naudu wairaf kā 30 un gahjeji pahraf pa dimidesmit rubteem. Bet nekas; ir jafala: kas lehnām un gruhti nahk, tas labi nahk. Tagad wif war preezatees par kohfcho, stalto fkhlas-namu, kas atrohдахs 8 werstes no Bauflas pilsehtas, paschā Bauflas- un Aimehnu leelzeta malā. Ehka ir no dedfinateem kegeeteem taifita, ar ohtrtahschigu widus-ibuhwi. Abōs galōs ir preekfch fkhlneekeem un fkhlneezehm behninga-istabas, gū- mas ruhmes, un paschā widū weena istaba preekfch fkhlotaja. Apaf- schā ir fkhlas-nama seemela-wakara stuhri prahwa fkhlas istaba ar peezeem ee-apakeem leeleem lohgeem, tad ohtrā pusē behrnu ehdamā istaba, kehkis un peelee kami kambari. Buhtu bijis labi, ja fkhlo- taja istabas buhtu drufzin prahwas bijufchas. Nestin, waj israhdi- fees par derigu, ka no-eijamee kambarifchi ir eetaifiti behrnu gufamās istabās un fkhlotaja ehdamā istabā un wehl ne kurinajamo skurstenu tuwumā?! Es dohmaju, ka behrni pazeetihs drihsak auktumu un drehnumu, nekā nelabu gaisu. Tē waretu gan faziht, ja tehwu- tehwi bes tahdahm eerikteh m istikufchi, tad ari behrni istiks. Tihri- bas un fpohdribas pehz wajadsetu ne ween pee fkhlas-nameem, bet ari pee itweenas mahjas derigu tahdu weetu ahrpuf dshwojamas eh- kas eetaifih. Zerams, ka Pomuschas pagasta-walde schihs masahs waini- nas pahrlabohs. Wehl buhtu bijis wehlejams, ja fkhlas istaba buhtu warejufi buht fkhlas-nama riht-deenwidus stuhri; tad ta nebuhtu bi- jufi leelzeta pusē. Bet deewefin, waj tas tad nebuhtu derigaki, jo zaur garam brauzeju un gahjeju wismasako trohkfni behrni tohp fawōs darbōs trauzeti un zil dauds reis fkhlotajam wineem usmaniba ja- atgahdina, kas zaur lohgu grib sprukt ahrā. Tomehr wifus fchōhs masohs masuminus atrehkinohht jaleezina, ka ehka ir laba, peeder pee teem labakeem fkhlas-nameem Bauflas draudse, ir pagasteem par preeku, buhs behrneem par fwehtibu un Deewam par gohdu. Bes lohkeem, kurus zeen. kungi dewufchi un kas malfajohht 1 tuhft. 200 rubtus, pagasteem us fkhlas-nama buhwi isgahjufchi 5 tuhftofchi

rubtu. 10. Janwari pehz pusdeenas tapa schis jaunais fkhlas- nams eefwehtihst. Us fcho jauko brihdi bij atbraukufchi Bauflas abi zeen. mahzitaji un Pomuschas zeen. leelskungs, kas ir Bauflas kirspheles lauffkohl inspektors. Bes tam wehl pagasta amata-wihri un til dauds zilweku no tuwenes un tahlenes, ka wif leelajā fkhlas istabā ne buht newareja atrast telpas. Gefwehtifchanas runu dibinaja zeen. draudses mahzitajis us 127. Dahw. dseefmas pirmo pantiau: „Ja tas Kungs to namu ne-ustaisa, tad darbojahs walti, kas pee ta strahdā; ja tas Kungs to pilsehtu ne-apsargā, tad fargs wakte walti.“ Zeen. runatajis peerahdija, ka til weenigi ar Deewa palihgu pagasti fcho kohfcho namu ustaisijufchi, kas teem gruhti nahzees, un peemineja, ka tee waktneeki, kas schein par behrnu mahzibu flatifcho- tees un gahdaschoht, kā fkhlas waldes, pagasti, behrnu wezakee un pats fkhlotajis, til ari weenigi ar Deewa palihgu fcho darbu warohht isdariht; tamdeht ar Deewu un eefch Deewa wif jafahk, jadara un jabeids. Beidsohht Bauflas dseedataji wehl dseedaja us balsim 54. Dahw. dseefmu. Wehl peeminesim, ka starp Pomuschas un Zerak- stes pagasta Griku fkhlu ir Muhfes upe. Abju fkhlu pagasti at- rohдахs us abahm upes pusehm. Muhfe ir strauja un daudsreis ne- pahrejama upe, tamdeht rudendōs un pawafarōs fkhlneekeem leelu- leelee gruhtumi un kawekli. Tā tad zeen. mahzitajis ar pagastu wal- dehm fcho abju fkhlu draudses tā eedalijs, ka wifas mahjas, kas weenā pusē upei, peeder pee tahs fkhlas, kas tai paschā pusē. Par to mahzitajam un pagastu waldehm pateikfees wif, kam jafuhtha behrni fkhla. — Pomuschas jaunajā fkhla, kura fkhlas darbus eefahka 11. Janwari, ir Dsilne kgs par fkhlotaju, kas isgahjufchā gada Junija mehnesi ar teizamahm apleezibas fihmehm no Irlawas semi- narijas tapa atlaists. Lai Deews fwehti fchi jaunekla uszihigohs puhlinus jaunajā darba laukā!

J. K.

Mopuhtas fkhlas weetinu atstahjoht.

1.

Zit jauki bij tee faldee behrnu laiki,
Kur newainigs es mihti rohtajohs;
Tur wezaki man fawās rohkās flehdja,
Ar jaukahm dseefmahm schuhpli guldija.

2.

Jr temi, jaukais, faldais fkhlas laizin',
Es atstahju ar noskumufchu prah';
Kur smehlohs fewim mahzibinas gahrdas
Preekfch prahtha un firds glihtibas.

3.

No wifa, kas ir bijis — naw ne pehdas;
Wif iraid, it kā jaukais fapnu rihts,
Man atstahjis, — un nemanohht aiskrehjis —
Teem laika fohkeem lihds eefch muhschibas.

4.

Man wafas brihschōs gars pee Zums ween faistahs
Tu, mihtā weetin', mihtais fkhlotajis;
Baldeews par mihlestit' un labeem wahrdeem,
Ko manā firdi efeet fehjufchi.

5.

Lai gan nu meefigi wairs — it kā zitlahyt
Es tawās ruhmes nepawadischu
To laizinu — un fwehtohs azumirkfus,
Kur newainigs es laimē rohtajohs.

6.

Tad tomehr garā faistihst pee tew buhschu
Un preekōs, behdās tur aisslidofchu;
Lai pasauke muhs ari scheinan fchlihra,
Tomehr reis' augschā „mihti“ fatiksim.

Geleijaskalna Jahnis.